

Nr 88

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt; given Stockholms slott den 23 februari 1956.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

Propositionen grundar sig på 1955 års statsskatterevisions betänkande med förslag till nya skatteskalor (SOU 1955: 48) och avser en sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer med verkan från och med den 1 januari 1957.

Skattesänkningen, vars tyngdpunkt är förlagd till de mindre inkomsttagarna, föreslås komma till stånd genom jämkningar av skatteskalorna i överensstämmelse med statsskatterevisions alternativ R 2, vilket kan beräknas medföra ett skattebortfall av 375 miljoner kronor årligen.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947
(nr 576) om statlig inkomstskatt.

Härigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig, som åtnjuter ortsavdrag med belopp som beräknats enligt 8 § 1 mom. andra stycket och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 8 000 kronor: 11 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger

8 000 men icke	10 000	kr:	880	kr för	8 000	kr och	17 %	av återstoden;
10 000	»	»	1 220	»	»	»	21 %	» ;
12 000	»	»	1 640	»	»	»	27 %	» ;
16 000	»	»	2 720	»	»	»	31 %	» ;
20 000	»	»	3 960	»	»	»	37 %	» ;
30 000	»	»	7 660	»	»	»	43 %	» ;
40 000	»	»	11 960	»	»	»	48 %	» ;
60 000	»	»	21 560	»	»	»	54 %	» ;
100 000	»	»	43 160	»	»	»	59 %	» ;
150 000			72 660	»	»	»	65 %	» .

För annan i detta moment avsedd skattskyldig än i föregående stycke sägs utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 4 000 kronor: 11 procent av den beskattningsbara inkomsten;

när den beskattningsbara inkomsten överstiger

4 000 men icke	6 000	kr:	440	kr för	4 000	kr och	17 %	av återstoden;
6 000	»	»	780	»	»	»	22 %	» ;
8 000	»	»	1 220	»	»	»	25 %	» ;
10 000	»	»	1 720	»	»	»	28 %	» ;
12 000	»	»	2 280	»	»	»	32 %	» ;
16 000	»	»	3 560	»	»	»	36 %	» ;
20 000	»	»	5 000	»	»	»	41 %	» ;
30 000	»	»	9 100	»	»	»	45 %	» ;
40 000	»	»	13 600	»	»	»	49 %	» ;
60 000	»	»	23 400	»	»	»	54 %	» ;
100 000	»	»	45 000	»	»	»	59 %	» ;
150 000			74 500	»	»	»	65 %	» .

¹ Senaste lydelse av 10 § 1 mom. se 1952: 406

Ändå att — — — denna inkomstdel.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1957 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1957 eller tidigare år.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 23 feb-
ruari 1956.*

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *en allmän sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer* samt anför därvid följande.

1. Inledning

I den till 1955 års statsverksproposition fogade finansplanen berördes möjligheterna att genomföra vissa lättnader i den statliga direkta beskattningen. Det förutskickades därvid, att förslag om en förenkling av deklara- tionsreglerna för flertalet inkomsttagare avsågs att föreläggas 1955 års riksdag samt att denna förenkling komme att innebära en icke oväsentlig skattelättnad, särskilt för mindre inkomsttagare. Sådant förslag har sedermera framlagts och jämväl av riksdagen antagits. Dessa ändringar i be- skattningsreglerna har, såvitt angår preliminärskatteuppbörden, vunnit till- lämpning från och med den 1 januari 1956 och beräknas sammanlagt komma att medföra ett bortfall av statlig inkomstskatt å 114 milj. kronor årligen.

I 1955 års finansplan anfördes vidare att kalkylerna för budgetåren 1956/ 57 och 1957/58 syntes ge en antydning om att de statsfinansiella förhållan- dena kunde komma att lämna utrymme för en viss ytterligare skattesänk- ning. Under förutsättning av en försiktig utgiftspolitik och såframt de sam- hållsekonomiska förhållandena icke lade hinder i vägen ställdes också i ut- sikt att förslag till en allmän skattesänkning med tyngdpunkten förlagd till de mindre inkomsttagarna skulle föreläggas 1956 års riksdag.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 11 februari 1955 tillkalla- des två sakkunniga, numera landskamreraren *Sten Wilkens* och revisions- intendenten *Sture Lundell*, med uppdrag att, såsom en särskild sektion inom 1950 års skattelagssakkunniga, utreda frågan om en allmän sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer.

I direktiven för de sakkunniga framhöll dåvarande chefen för finans- departementet, att utredningen borde få rent teknisk karaktär och klarlägga de olika möjligheterna att genom ändring av skatteskalorna genomföra den

avsedda skattesänkningen. Vid utredningen borde framläggas olika alternativ, varvid tyngdpunkten för skattesänkningen skulle läggas på de mindre inkomsttagarna. Ett av utredningens alternativ borde bli ett förslag innebärande — med relativt sett större skattelättnad för de mindre inkomsttagarna — en sådan sänkning av statsskatten som innebar ett skattebortfall motsvarande vad som skulle föranledas av en minskning av den nuvarande uttagningsprocenten från 110 till 100. Detta skulle medföra att det totala skatteuttaget minskades med 9,1 procent. Vidare borde framläggas ett alternativ med högre och ett med lägre total sänkning, exempelvis ett förslag som medförde en total skattesänkning av omkring 8 procent och ett annat förslag, som medförde en total skattesänkning av omkring 12 procent. Inom varje huvudalternativ kunde finnas anledning att konstruera skatteskalor av olika läggning. Härvid borde dock den nuvarande avvägningen av skattebördan mellan ensamstående och gifta i möjligaste mån bibehållas. Frågor, som i övrigt har betydelse för sambeskattningen av äkta makar eller som eljest inverkar på fördelningen av skattebördan mellan olika kategorier skattskyldiga, borde inte behandlas.

De sakkunniga redovisade resultatet av sin utredning i en den 15 juni 1955 till departementschefen överlämnad promemoria.¹ Härav framgår att under utredningsarbetet övervägts att genomföra skattesänkningen antingen enbart genom jämkningar av skattesatserna i de nu gällande skatteskalorna eller genom dylika jämkningar i kombination med en höjning av de statliga ortsavdragen. Därvid har också undersökts möjligheterna att något bredda skiktet för den enhetliga skattesatsen i botten av skalorna. De sakkunniga har på anförda skäl förordat att skattesänkningen genomföres enbart genom jämkningar i skatteskalorna och alltså utan någon förändring av ortsavdragen eller någon breddning av det första skiktet i skalorna. Till den sålunda förordade lösningen har fogats ett flertal förslag till skatteskalor av olika progressiv läggning och medförande olika skattebortfall för staten inom den ungefärliga kostnadsram som uppdragits i direktiven.

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 17 juni 1955 tillkallades där- efter företrädare för olika politiska meningsriktningar med uppdrag att på grundval av den verkställda tekniska utredningen framlägga förslag till en allmän sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer. De sakkunniga, som antagit benämningen *1955 års statskattrevision*, har varit ledamöterna av riksdagens första kammare f. d. lektorn H. L. E. Sjödahl, tillika ordförande, och lantbrukaren G. S. Elofsson, ledamoten av riksdagens andra kammare ombudsmannen S. H. Henriksson, ledamoten av riksdagens första kammare förste aktuarien M. Söderquist samt kanslichefen O. Östman.

I de för denna utredning meddelade direktiven anfördes bland annat, att

¹ Promemorian har intagits som en första avdelning i Statsskattrevisionens betänkande (SOU 1955: 48)

det självfallet finge bli beroende av den ekonomiska utvecklingen och senare under året företagna budgetberäkningar hur stort utrymmet för skattesänkningen kunde bli och att utredningens uppgift vore att med utgångspunkt från de ungefärliga alternativ för skattebortfallet, varmed den tekniska utredningen haft att arbeta, ange hur en skattesänkning borde ske. Åtskilliga skäl syntes tala för att skattesänkningen, såsom den tekniska utredningen förordat, genomfördes enbart genom jämkningar i skatteskalorna. Även andra tänkbara metoder borde emellertid kunna bli föremål för överväganden.

Vidare anförde departementschefen i direktiven följande.

I detta sammanhang vill jag framhålla, att man inom en förhållandevis näraliggande framtid bör, såsom ett ytterligare led i strävandena att ernå skattelättnad med tonvikt lagd på de mindre inkomsttagarna, överväga möjligheterna att jämka ortsavdragen samt det första skiktet i skalan för den statliga inkomstskatten uppåt. Såsom jag haft anledning påpeka i tidigare sammanhang är de nuvarande reglerna om ortsavdrag mindre tillfredsställande i det hänseendet att den avsedda skattefriheten för belopp som motsvarar levnadskostnadsminimum inte uppnås. Särskilt gäller detta de kommunala ortsavdragen. Frågan om en höjning av dessa torde emellertid kunna lösas endast i ett större sammanhang. En förutsättning torde nämligen vara, att kommunerna i särskild ordning kan erhålla kompensation för det inkomstbortfall som skulle följa härav.

Statsskatterevisjonen har den 14 december 1955 avgivit betänkande med förslag till nya skatteskalor (SOU 1955: 48).

Över betänkandet har, efter remiss, *yttranden* avgivits av statskontoret, kammarrätten, riksräkenskapsverket, socialstyrelsen, överståthållarämbetet, samtliga länsstyrelser, Svenska landskommunernas förbund, Svenska landstingsförbundet, Svenska bankföreningen, Svenska sparbanksföreningen, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation, Kooperativa förbundet, Sveriges akademikers centralorganisation, Riksförbundet landsbygdens folk, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges industriförbund, Sveriges köpmannaförbund, Sveriges grossistförbund, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation samt Svensk industriförening.

Svenska bankföreningen och Sveriges industriförbund åberopar ett av delegerade för nämnda organ samt för Stockholms handelskammare och Svenska försäkringsbolags riksförbund upprättat yttrande. Nämnda yttrande, i vilket jämväl Sveriges grossistförbund förklarat sig instämma, betecknas i fortsättningen såsom avgivet av Näringslivets skattedelegation.

Därjämte har fullmäktige i riksbanken, fullmäktige i riksgäldskontoret och Svenska stadsförbundet beretts tillfälle avge yttranden utan att begagna sig därav.

Jag har redan i den vid riksdagens början framlagda finansplanen meddelat, att jag hade för avsikt att senare föreslå, att proposition avlättes till

årets riksdag angående en allmän skattesänkning med tyngdpunkten på de mindre inkomsttagarna. Jag uppftar nu denna fråga till behandling.

2. Allmänna synpunkter på frågan om en skattesänkning

Revisionen

Revisionens närmaste uppgift har varit att ange på vilket sätt en skattesänkning borde ske. Revisionen har därför inte företagit några undersökningar rörande skatternas allmänna verkningar eller beträffande den effekt en skattesänkning härutinnan kan tänkas medföra.

I fråga om penningvärdets försämringens inverkan på skattestrycket åberopar revisionen den tidigare verkställda tekniska utredningen. Däri framhålles, att levnadskostnadsindex i 1935 års serie — utan skatter och sociala förmåner — stigit med 62 enheter eller 40 procent från juni 1947 till april 1955. Om grunderna för skatteberäkningen kvarstår oförändrade, måste en försämring av penningvärdet automatiskt medföra en skatte-skärpning dels genom att ortsavdragen förlorar i värde och dels genom att den nominellt högre men reellt oförändrade inkomsten pressas upp i högre progressionsskikt. Av uppgjorda tabeller (se *tab. 1 och 2*, intagna i *Bihang 1* till detta protokoll) över förändringarna i den reella skattebelastningen under nyss angivna tid framgår, att den statliga inkomstskattens tryck icke obetydligt skärpts sedan år 1947 och att skärpningen är kraftigare i de lägre inkomstskikten än i de högre. Bilden förändras något om man bedömer skattetrycket med hänsyn inte bara till den statliga inkomstskatten utan även till kommunalskatten. *Tab. 3 och 4 i Bihang 1* utvisar emellertid, att även den totala inkomstskattens tryck skärpts betydligt.

Förändringarna i den reella skattebelastningen har, framhåller revisionen, i fråga om den statliga skatten emellertid sin grund jämväl i andra förhållanden, framför allt i den ändring av skattesatserna, som ägde rum i samband med införandet av enhetliga procentsatser i bottenskikten. Dessa ändringar innebar höjning av skattesatserna i de lägsta skikten men sänkning för vissa inkomstklasser i bottensskiktets övre del. I det högsta inkomstskiktet — beskattningsbara inkomster, som överstiger 200 000 kronor — har vidare skattesatsen sänkts 5 enheter. För de ensamstående skattskyldiga i vissa mellanlägen har skattetryckets ökning motverkats därav att reduktion av ortsavdragen ej äger rum. Även om det sålunda är flera och i olika riktningar verkande faktorer som varit bestämmande för skattetryckets utveckling, har skatteökningen för de lägre inkomsttagarnas del främst sin grund i att ortsavdragen förlorat i värde. Att den av penningvärdets försämringen föranledda ökningen i skattebelastningen i särskilt hög grad träffat de lägre skikten beror på att ortsavdragen betyder relativt mer för de lägre än för de högre skikten.

I direktiven har utsagts, att skattesänkningens tyngdpunkt

skulle förläggas till de mindre inkomsttagarna. Revisionen understryker, att antalet inkomsttagare med låga inkomster är förhållandevis stort. Sålunda har år 1954 316 000 inkomsttagare haft under 2 500 kronor i årsinkomst och ej mindre än 996 000 under 5 000 kronor. Samtaxerade äkta makar har därvid räknats som en inkomsttagare. Revisionen har låtit utföra särskilda statistiska undersökningar för att närmare klarlägga strukturen hos grupperna av inkomsttagare med låga inkomster. Äkta makar har därvid behandlats som ett skattesubjekt, varjämte gifta och ensamstående fördelats på olika åldersgrupper och inkomstklasser. När det gäller att bedöma angelägenheten av lättnader i beskattningen för de små inkomsttagarna, erbjuder enligt revisionens uppfattning antalet skattskyldiga i mellanåldrarna (25—67 år) det största intresset. För skattskyldiga i de högsta åldersgrupperna motsvaras nämligen ofta taxeringarna inte av erlagd skatt, då dessa skattskyldiga i stor omfattning medges avdrag för nedsatt skatteförmåga vid taxeringen. Vad angår de unga ogifta inkomsttagarna får deras skattekraft av olika orsaker i allmänhet anses förhållandevis god, främst emedan de ofta bor i föräldrahemmet eller eljest åtnjuter förmåner från föräldrar eller andra närstående. Den företagna undersökningen utvisar, att antalet mindre inkomsttagare i åldrarna 25—67 år är relativt stort. Av gifta skattskyldiga under 67 år har 117 000 lägre inkomst än 5 000 kronor, 146 000 har inkomst av 5—7 000 kronor och 397 000 inkomst av 7—10 000 kronor. Bland de ensamstående i åldrarna 25—67 år har 56 000 inkomst under 2 000 kronor, 100 000 inkomst av 2—3 000 kronor och 156 000 inkomst av 3—5 000 kronor.

Revisionen framhåller, att det hade varit i hög grad önskvärt att genom en mera omfattande undersökning få till stånd en fullständigare belysning av strukturen hos den kategori skattskyldiga som utgöres av de lägsta inkomsttagarna. En sådan undersökning har emellertid revisionen av tidskäl ej kunnat utföra.

Revisionen har ansett det som en väsentlig uppgift att söka åstadkomma största möjliga lättnader för de smärre inkomsttagarna. Redan den bristande överensstämmelse som råder mellan ortsavdragens storlek och beloppen för existensminimum motiverar en sådan inställning. Härtill kommer, att den av penningvärdeförändringarna orsakade ökningen i den reella skattebelastningen främst drabbat denna kategori samt att de ensamstående skattskyldiga i låga inkomstlägen erhöll skatteskärpning genom 1952 års ändringar i beskattningsreglerna. Det bör därför enligt revisionens mening i möjligaste mån tillses, att tyngdpunkten vid skattesänkningen förläggas till denna grupp skattskyldiga.

Remissyttrandena

Önskemålet om en allmän och snar sänkning av de direkta skatterna understrykes i flertalet remissyttranden. Några av

de hörda myndigheterna och organisationerna har därvid gjort vissa uttalanden av mera allmän räckvidd. Av innehållet i remissyttrandena i denna del må här återgivas följande.

Statskontoret anför.

I yttrande den 6 februari 1947 över det till grund för 1947 års skattereform liggande sakkunnigbetänkandet gav statskontoret uttryck åt den uppfattningen, att det framstode såsom en angelägenhet av vikt, att det dåvarande höga skattetrycket snarast möjligt och i görligaste mån lättades. Ämbetsverket framhöll vidare, att det vid skattesystemets utformning borde beaktas, att arbets- och kapitalinkomsten icke blott försloge till den årliga skattens gäldande, utan ock i skälig utsträckning lämnades fri för inkomsttagarens egen disposition. Skatter borde slutligen avvågas på sådant sätt, att de icke gäve upphov till samhällsekonomiska skadeverkningar i form av minskat sparande, minskad arbetsvilja, inskränkt företagsamhet, kapitalflykt eller försämrad skattemoral. De sålunda anförda synpunkterna äga enligt statskontorets mening giltighet även i dagens läge, och ämbetsverket finner därför starka skäl tala för att en allmän sänkning av den statliga inkomstskatten för fysiska personer nu kommer till stånd.

Näringslivets skattedelegation understryker, att det först och främst är nödvändigt att sorgfälligt tillvarataga alla möjligheter till begränsning av de statliga och kommunala utgifterna och att radikalt omlägga den under senare år förda skattepolitiken. Delegationen fortsätter.

I dagens läge är en väsentlig sänkning av det direkta skattetrycket än mera angelägen än tidigare. Det har gjorts gällande, att en sänkning av de direkta skatterna skulle vara skadlig ur penningpolitiska synpunkter och föranleda ökat inflationshot. Vi hysa på goda grunder en motsatt uppfattning. De höga marginalskatter å löneinkomster, som nu drabba icke blott en stor del av tjänstemannakåren utan även kvalificerade arbetare — särskilt om båda makarna ägna sig åt förvärvsarbete — föranleda icke blott en produktionshämmande obenägenhet för ytterligare arbetsinsatser och försvaga viljan att utbilda sig för mera kvalificerat arbete utan uppamma jämväl ständiga krav på komensation för skatteutgifterna.

Beträffande det nuvarande skattetrycket och behovet av en skattesänkning uttalar *Kooperativa förbundet*.

Styrelsen vill uttala sin tillfredsställelse över att den ekonomiska politiken numera i stort sett utformats efter de linjer styrelsen tidigare i olika sammanhang rekommenderat. Budgeten har överbalansrats och en effektiv penning- och kreditpolitik har bedrivits. Budgetöverskottet synes likväl medge ett visst utrymme för skattesänkning utan att den eftersträfvade ekonomiska stabiliteten äventyras. En förutsättning härför är givetvis att återstående budgetöverskott av riksdagen ej disponeras för ökade utgifter. Att en skattesänkning ur många synpunkter är önskvärd, torde icke kunna bestridas. I främsta rummet bör härvid beaktas, att de direkta skatterna för fysiska personer numera är så höga, att de i viss mån utgör en hämsko på arbetsviljan. Det höga skattetrycket uppammar ett skattetänkande, som kan snedvrída såväl löntagares som företags sunda ekonomiska handlande, och det synes bli allt svårare att upprätthålla en tillfredsställande deklaramoral. Frågan är emellertid om en skattesänkning av den relativt

ringa omfattning, som här förutsatts kan väntas avhjälpa de påtalade nackdelarna med nuvarande höga skattetryck i någon nämnvärd grad. Skattesänkningen kan möjligen av därav berörda skattskyldiga betraktas som ett steg i rätt riktning, men den kommer säkerligen ej att åstadkomma någon genomgripande ändring, vare sig i fråga om skattetänkande eller deklaramoral. Tanken ledes därför in på att förorda en mer betydande skattesänkning än den i direktiven förutsatta. Som detta troligen ej kan ske utan att i för hög grad tära på budgetöverskottet måste lämpliga motåtgärder vidtagas, så att skattesänkningen ej ökar det inflationshot, som trots allt ännu föreligger. En samordning mellan en betydande sänkning av de direkta skatterna, vilka torde vara de som i främsta rummet skapar det skadliga skattetänkandet och den försämrade skattemoralen, samt en höjning i lämplig form av indirekta skatter, som i detta sammanhang torde vara mer neutrala, ligger därvid närmast till hands. Genom en lämplig avvägning och samordning mellan å ena sidan ortsavdrag och skatteskalor vid den direkta beskattningen och å andra sidan de indirekta skatterna bör det vara möjligt att nå en lämplig fördelning av det samlade direkta och indirekta skattetrycket på olika inkomstskikt och totalt sett erhålla den skattelättnad, som särskilt för de lägre inkomsttagarna åsyftas i de sakkunnigas direktiv. Styrelsen har icke velat underlåta att betona angelägenheten av att på bästa sätt söka samordna olika åtgärder på skattepolitikens område för att åstadkomma en från olika synpunkter tillfredsställande lösning ur såväl den enskildes som samhällets synvinkel. Om möjligt borde de olika åtgärderna genomföras samtidigt, så att nettoresultatet av de vidtagna åtgärderna kunde klart redovisas.

Svenska sparbanksföreningen anför.

Föreningen måste givetvis med tillfredsställelse hälsa att vissa förberedelser omsider vidtagas för åvägabringande av en lindring av skattetrycket. Om behovet av en sådan kunna meningarna icke vara delade, och det statsfinansiella läget medger uppenbarligen åtgärder i detta syfte.

Flera länsstyrelser framhåller likaledes behovet av en snar allmän skattesänkning. Sålunda anför *länsstyrelsen i Västernorrlands län*.

En allmän sänkning av de direkta skatterna är ur många synpunkter synnerligen behövlig. Krav härpå framföres från alla håll. För samtliga skattskyldiga böra skatterna sänkas men särskilt är behovet av en skattesänkning stort för skattskyldiga med låga inkomster.

Efter att ha konstaterat att utredning igångsatts rörande de kommunala ortsavdragen fortsätter länsstyrelsen.

I avvaktan på att lättnader i fråga om kommunalskatten komma till stånd är det angeläget att möjligheterna till sänkning av statsskatten utnyttjas och länsstyrelsen får därför livligt tillstyrka att det nu framlagda betänkandet följes av beslut av statsmakterna.

Andra länsstyrelser, som särskilt understryker behovet av en skattesänkning, är *länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Örebro och Värmlands län*.

Ingen torde vilja eller kunna bestrida, säger *länsstyrelsen i Örebro län*, att en skattesänkning för de mindre inkomsttagarna är nödvändig. *Läns-*

styrelsen i Stockholms län betonar, att sänkningen bör komma till stånd genom beslut redan innevarande år.

Den lättnad i statsbeskattningen, som bland annat i den till årets statsverksproposition fogade finansplanen ställts i utsikt, torde, uttalar *länsstyrelsen i Värmlands län*, av många anledningar nu få anses i hög grad önskvärd, för att inte säga nödvändig.

Länsstyrelsen i Västmanlands län uttalar inledningsvis, att en skattesänkning i nuvarande läge kan sägas inte vara väl förenlig med de åtgärder av olika slag, som vidtagits i syfte att motverka inflation och att marknaden ej kan vara okänslig för det tryck som ett frigivande av ett kapital på 300 å 400 milj. kronor för konsumtionsändamål måste utöva, särskilt i förening med samtidigt inträffande lönehöjningar. Länsstyrelsen fortsätter.

Å andra sidan och frånsett denna principiella inställning vill länsstyrelsen dock understryka att en skattesänkning, även om den för den enskilde skattedragaren är relativt obetydlig och för många knappast märkbar, måste få en gynnsam psykologisk effekt. Länsstyrelsen vill sålunda gärna tro att åtgärder av detta slag på längre sikt skall kunna motverka en fortskridande uppluckring av skattemoralen och även medföra gynnsamma återverkningar på arbetsmarknaden.

Ett par remissinstanser håller emellertid före, att åtgärder till förmån för barnfamiljerna bör ges företräde framför en allmän skattesänkning.

Landsorganisationen uttalar sålunda, att en generell skattesänkning i närvarande stund inte framstår som en angelägen uppgift vare sig man anlägger samhällsekonomiska synpunkter eller låter vägleda sig av rättviseskäl.

Landsorganisationen hänvisar till en början till ett uttalande till årets statsverksproposition, varav framgår att konjunkturpolitiska skäl närmast talar mot en skattesänkning i nuvarande läge. Det enda rimliga motivet för skattesänkning är de orättvisor som uppkommit genom penningvärdeförsämringen och som särskilt för de lägre inkomstagarna medfört en reell skatteskärpning. Enligt landsorganisationens mening utgöres emellertid den största snedvridningen i vårt beskattningssystem inte av denna skärpta skattebelastning för de mindre inkomstagarna, bland vilka återfinnes ett betydande antal skattskyldiga som inte är familjeförsörjare, utan därav att barnfamiljerna under de gångna åren inte kunnat hävda sina ekonomiska krav. Levnadskostnadernas stegring har drabbat barnfamiljerna mest, samtidigt som barnbidragen förlorat en stor del av sitt realvärde. Återställandet av detta värde utgör enligt landsorganisationen en synnerligen angelägen uppgift som bör gå före en allmän skattesänkning. Beskattningen och barnbidragen bör ses som delar av ett och samma skattesystem, där bärkraften bör vara avgörande för skattebelastningen. I första hand bör man söka eliminera penningvärdeförsämringens levnadskostnadsstegrande och

skatteskräpande effekt för de grupper som har den största försörjningsbördan.

Vidare måste den föreslagna skattesänkningen i hög grad få karaktären av ett provisorium på grund av det samband som råder mellan skatteskalor och ortsavdrag, såväl statliga som kommunala, vilka sistnämnda för närvarande är föremål för översyn. Jämväl det arbetsresultat som inom kort kan väntas från kommittén för indirekta skatter kan föranleda nya avvägningar av skatteskalor och ortsavdrag. Sist angivna omständigheter utgör ytterligare ett skäl för att låta en allmän skattesänkning anstå och använda tillgängliga medel till lättnader för barnfamiljerna. Om man finner det möjligt genomföra skattesänkning endast efter det lägsta alternativet blir verkningarna så begränsade att landsorganisationen anser starka skäl föreligga för att disponera sålunda tillgängligt belopp helt och hållet för barnfamiljerna. Är det totala utrymmet för skattelättnader större, förordar landsorganisationen att skattesänkningen kombineras med en höjning av allmänna barnbidragen. Höjning från 290 till 350 kronor skulle kräva ett belopp som nära sammanfaller med skillnaden i kostnaderna för revisionens båda dyrare alternativ.

Liknande synpunkter anlägges av *länsstyrelsen i Kronobergs län*, som anför.

1954 års familjeutredning har i sitt nyligen utgivna betänkande om samhället och barnfamiljerna förklarat sig icke kunna framlägga konkreta förslag till ändring av familjebeskattningen, då detta icke inginge i direktiven för utredningen. Familjeutredningen har emellertid framhållit, att vid de förändringar av skattesystemet, som kunde komma att aktualiseras i framtiden, syntes frågan om skattedifferentiering efter försörjningsbörda böra ägnas en helt annan uppmärksamhet än hittills varit fallet i den skattepolitiska diskussionen. Utredningen har också i flera uttalanden framhållit vikten av att barnfamiljernas skattetryck lättades och att en rättvis fördelning av barnkostnaderna icke kunde ernås enbart genom kontanta bidrag utan härför erfordrades även skattedifferentiering med hänsyn till försörjningsbördan. I fråga om den progressiva beskattningen framhåller utredningen, att principen om lika skatt vid lika ekonomiskt läge förutsätter, att inkomsten per konsumtionsenhet och icke hushållets samlade inkomst används som mått på hushållens ekonomiska bärkraft.

De nu framlagda alternativa förslagen till skatteskalor avse samtliga att bereda alla skattskyldiga lättnad i beskattningen, procentuellt högst för de lägsta inkomsttagarna och sedan efter fallande procent efter inkomstens storlek. Förslagen innebära sålunda, liksom skattesänkningen för innevarande år, en viss skärpning av den progressiva beskattningen. Därtill kommer att de föreslagna skalorna föreslås skola tillämpas vid en uttagningsprocent av 100. Höjes uttagningsprocenten får detta givetvis till följd ytterligare skärpning av skattens progressivitet.

De höjda levnadskostnaderna och penningvärdets fall ha obestriddligen främst drabbat barnfamiljerna. Länsstyrelsen kan därför icke tillstyrka, att deras ställning i beskattningsavseende i förhållande till andra skattskyldiga ytterligare försämras genom de föreslagna skatteskalorna utan vill i stället

förbättra barnfamiljernas ställning och hemställer därför, att ytterligare utredning verkställes i syfte att upprätta konkreta förslag härom.

Förslagen borde, framhåller länsstyrelsen, avse provisoriska skolor med mildrad progression för barnfamiljerna samt höjning av barnbidragen.

A andra sidan finner *länsstyrelsen i Blekinge län*, som framställer vissa principiella erinringar mot revisionens förslag, att särskilda skattelättnader, bl. a. vid barnförsörjning, förutsätter en alltför genomgripande reform för att kunna i detta sammanhang beaktas och därför ej bör föranleda uppskov med genomförande av de lättnader som nu kan vinnas genom de av revisionen föreslagna skattesänkningarna.

Familjeutredningens uttalanden åberopas jämväl av flera andra remissinstanser, bl. a. *Tjänstemännens centralorganisation*, som betonar sambandet mellan den nu aktuella skattesänkningen och åtgärder till förmån för barnfamiljerna. Organisationen uttalar, att en skattesänkning i vart fall delvis bör få formen av lättnader i beskattningen för barnfamiljerna och hemställer, att förslaget omarbetas i sådant syfte. Lättnaderna borde utgöras av barnavdrag från inkomsten eller från den uträknade skatten, alternativt kunde höjning av barnbidragen övervägas.

Länsstyrelsen i Västmanlands län anför liknande synpunkter och *Kooperativa förbundet* uttalar, att en förbättring av barnfamiljernas ställning är mer angelägen än den föreslagna allmänna skattesänkningen.

Länsstyrelsen i Örebro län berör även frågan om barnfamiljernas ställning och yttrar.

Frågan om de nya skatteskalorna är emellertid icke enbart en teknisk fråga. Den måste bedömas ur flera synpunkter, icke minst politiska. Man har att göra klart för sig icke endast att skattesänkningen är önskvärd, utan även vilken inverkan den kan få på det fortsatta reformarbetet, på statsfinanserna, på strävandena att motverka inflationen o. s. v. Länsstyrelsen saknar anledning att ge sig in på de politiska bedömningarna men vill eftertryckligt framhålla nödvändigheten av att barnfamiljerna få ett bättre stöd. I annat sammanhang har länsstyrelsen starkt framhållit behovet av förbättringar för familjer och ensamstående mödrar med barn. Länsstyrelsen kan icke underlåta att vid detta tillfälle framhålla, att utrymme under alla omständigheter bör lämnas för en generell höjning av barnbidragen. Den frågan bör tas i beräkningen vid genomförandet av en skattesänkning.

Länsstyrelsen i Malmöhus län framhåller önskvärdheten av att frågan om skatteskalornas utformning samordnats med de aktuella reformerna om ortsavdrag, förvärvsavdrag för gift kvinna, barnbidrag och indirekt beskattning och att bedömningen fått avse frågekomplexet i dess helhet. Länsstyrelsen hemställer, att vid ställningstagandet till de nya skatteskalorna särskilt måtte beaktas frågan om avvägningen av förvärvsavdraget för gift kvinna.

Även *länsstyrelsen i Södermanlands län* ger uttryck för den uppfattningen att en samordning bort ske. Genom en samtidig ändring av skatteskalorna

och höjning av de kommunala ortsavdragen skulle en lämpligt avvägd skattesänkning kunnat åstadkommas, uttalar länsstyrelsen, varjämte större möjlighet förefunnits att överblicka de statsfinansiella verkningarna.

Sedan numera en särskild utredning igångsatts för omprövning av de kommunala ortsavdragen, torde, säger *länsstyrelsen i Uppsala län*, så mycket större anledning finnas att låta en reglering av de lägsta inkomsttagarnas skatteförhållanden ske i samband med en omprövning av såväl de kommunala som de statliga ortsavdragen.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anser att den kommunala ortsavdragsreformen bort gå före en nedsättning av statsskatten eller i vart fall genomföras samtidigt.

Beträffande skattelättnadens omfattning beklagar åtskilliga remissinstanser att genom kostnadsramens i direktiven givna begränsning skatteminskningarna blir relativt obetydliga och poängterar behovet av mera markerade skattesänkningar. *Näringslivets skattedelegation* förordar att de nuvarande skatteskalorna tillsvidare bibehålles, men att uttagningsprocenten nedsättes i den betydande utsträckning, som enligt delegationens uppfattning i nuvarande budgetläge uppenbarligen är möjlig. På längre sikt yrkar delegationen på nya skatteskalor med en högsta sammanlagd marginalskattesats för inkomstskatterna av 50 procent samt en genomgripande omläggning av nuvarande förmögenhetsbeskattning.

Efter en återblick på de skärpningar som statsskatten för fysiska personer undergått under de senaste 25 åren anför *Sveriges grossistförbund*.

Om man mot denna i korthet skisserade bakgrund och i medvetande om att den svenska statsbudgeten för närvarande rör sig med miljardöverskott betraktar det nu föreliggande förslaget till skattesänkning, ger det ett beklämmande intryck av otillräcklighet. Detta beror i sin tur på givna direktiv, som bundit skatterevisjonen vid en skattesänkning på mellan 8—12 % av det totala skatteuttaget, innebärande ett skattebortfall med i runda tal mellan 250 och 400 milj. kr., uppskattat på basis av ett beräknat skatteunderlag 1957. Att förslagets tyngdpunkt — också i överensstämmelse med givna direktiv — lagts på de mindre inkomsttagarna är under dessa förhållanden i och för sig förståeligt. Från de utgångspunkter som förbundet har att förfäktat, vittnar det emellertid om en skrämmande brist på förståelse för företagsamhetens betingelser och betydelse för den allmänna levnadsstandarden att finansministern, när han efter 25 års oavbrutna mycket kraftiga skattestegringar ger direktiv för utredning om en begynnande skattesänkning, klavbinder denna utredning så att praktiskt taget ingen del av den föreslagna skattesänkningen blir över för att stimulera den enskilda företagsamheten. Detta trots ovedersägliga bevis om att det nuvarande höga skattetrycket och framför allt de nuvarande rigorösa marginalskattesatserna kraftigt hämmar nybildningen av riskvilligt kapital och likaledes kraftigt hämmar viljan till nya produktiva ansträngningar.

Förbundet hemställer om en ny skyndsamt utredning, som tar hänsyn till det samlade skattetrycket och som särskilt beaktar den enskilda företagsam-

heten. I avvaktan härå förordas en omedelbar skattesänkning genom nedsättning av uttagningsprocenten.

Kammarrätten gör gällande, att revisionen i alltför ringa mån beaktat att skattelättnaden enligt direktiven skulle vara allmän och förordar en mera markerad lättnad för de högre inkomsttagarna. En ytterligare nedsättning av skatten med 1 procent för årsinkomster över 40 000 kronor, som skulle medföra ett ytterligare skattebortfall på allenast omkring 6 milj. kronor, ifrågasättes.

Sveriges köpmannaförbund hävdar, att ökningen i skattebelastningen genom penningvärdeförsämringen är större än som framgår av de i betänkandet redovisade siffrorna. Förbundet betonar i det sammanhanget den inverkan, som de sociala förmånerna till vissa lägre inkomsttagare utövar.

I fråga om skattesänkningens tyngdpunkt understrykes i åtskilliga yttranden revisionens uttalanden, att effekten av skattesänkning-
en i första hand bör komma de lägre inkomsttagarna till godo.

Vissa remissinstanser har emellertid ansett att denna synpunkt givits större utrymme än som kan anses sakligt berättigat — i vart fall så länge man inte har de lägre inkomsttagarnas struktur och verkliga skattekraft bättre kartlagd än för närvarande är fallet.

Kooperativa förbundet betonar sålunda starkt behovet av en närmare analys av de lägsta inkomsttagarna. Förbundet anför härom.

I olika sammanhang har hänvisats till inkomststatistiken, som visar det stora antalet lägre inkomsttagare. För de inkomsttagare, som tillhör mellanåldrarna och verkligen har de här berörda låga inkomsterna, föreligger givetvis ett behov av skattelättnad. Man kan emellertid icke frigöra sig från misstanken att inkomststatistiken i icke obetydlig omfattning påverkats av inkomsttagare med mer skenbart än reellt låga inkomster. Om det vidare visar sig att de lägsta inkomsttagarna huvudsakligen tillhör åldrarna under 25 år, för vilka behovet av skattelättnad torde vara mindre än för inkomsttagare med försörjningsbörda i mellanlägena, eller de äldsta kategorierna som i regel torde befrias från skatt, kan det vara påkallat, att låta inkomstklasserna närmast över de lägsta få en större del av skattelättnaden. En förhållandevis stor skattelättnad hos de lägsta inkomsttagarna framtvingar såsom de sakkunniga påvisat en brantare progressionskurva för de närmast ovanför liggande inkomstgrupperna. Ur den synpunkten att det måste vara önskvärt att locka inkomsttagare i mellanlägena, vilka inrymmer huvudparten av de skattskyldiga, till ökade produktiva insatser är detta otillfredsställande. En vidgning av det skikt i skatteskalans botten, för vilket skatteuttaget är proportionellt mot inkomsten borde därför eftersträvas, även om detta måste ske på bekostnad av en något högre begynnelseprocent. Genom en höjning av ortsavdragen bör det vara möjligt att för de lägsta inkomsttagarna helt neutralisera verkningarna av den förhöjda skatteprocenten i skatteskalans botten.

Landsorganisationen uppehåller sig också vid spørsmålet om en dylik undersökning och uttalar, att de lägsta inkomstskikten inte bör komma i åtnju-

tande av oproportionerligt höga skattelättnader utan en ingående analys av dessa gruppers skattekraft. Landsorganisationen förordar att frågan snarast göres till föremål för utredning genom särskilda experter.

Näringslivets skattedelegation framhåller, att de redovisade statistiska uppgifterna, enligt vilka ett stort antal skattskyldiga hade låga inkomster beskattningsåret 1954 — ett år med goda löner och full sysselsättning — föga överensstämmer med delegerades erfarenhet av lönesättningen inom näringslivet. Uppgifterna kan inte antas lämna en rättvisande bild av dessa gruppers levnadsvillkor och får därför inte tillmätas för stor vikt.

Svenska sparbanksföreningen hävdar, att skärpningen i skattetrycket för de minsta inkomsttagarna i absoluta tal ej är betydande samt att dessa skattskyldiga ofta är unga och ogifta personer med tämligen god skattekraft. En av föreningen förebragt utredning rörande de minskningar som skett under åren 1947—55 av den efter avdrag för skatt behållna realinkomsten är enligt sparbanksföreningens mening en riktigare mätare av ökningen i skattetrycket än de i betänkandet redovisade realskatteberäkningarna. Utredningen visar, att även inkomstgrupperna närmast över de lägsta fått en relativt stark ökning av skattebelastningen.

Departementschefen

I finansplanen till årets statsverksproposition anförde jag, att de växande skatteinkomsterna och det till följd härav förbättrade statsfinansiella läget inte utan vidare kunde tagas till intäkt för krav på en skattesänkning. Snarare riskerades i ett läge som det nuvarande att en skattesänkning accentuerade en bristande balans i samhällsekonomin. Trots detta ansåg jag, att proposition borde föreläggas årets riksdag med förslag till en allmän skattesänkning med tyngdpunkten på de mindre inkomsttagarna. Jag fann det nämligen motiverat att nu rätta till de orättvisor i beskattningen, som uppkommit till följd av skatteskalornas konstruktion. Härvid har självfallet förändringarna i penningvärdet spelat en stor roll. Dessa orättvisor har huvudsakligen drabbat personer med relativt låga inkomster, men för att få rimliga proportioner i fråga om skattebelastningen är det önskvärt, att också högre liggande inkomster blir delaktiga i skattesänkningen. Av denna anledning kunde den planerade skattesänkningen i vissa hänseenden jämföras med sådana socialförsäkringsreformer, som kommer alla till del men som främst syftar till att bereda lättnader för dem som har begränsade inkomster. I det sammanhanget uttalade jag, att en avvägning måste företagas mellan önskemålet om en skattereform och intresset av andra reformer. Avvägningen hade denna gång utfallit på så sätt att utrymme kunnat beredas för en måttlig skattesänkning inom ramen för vad som är försvarbart med hänsyn till det samhällsekonomiska och kreditpolitiska läget.

Flertalet av de instanser, som haft att avgiva yttrande över statsskatterevisionens betänkande, har understrukit önskvärdheten av en lindring i det

direkta skattetrycket för fysiska personer. Härigenom skulle, har det särskilt framhållits, gynnsamma verkningar uppnås i fråga om sparandet, arbetsviljan och företagsamheten.

I ett antal remissyttranden har krav framförts på större skattelättnader än som föreslagits av statsskatterevisjonen med utgångspunkt från de givna direktiven. Härvid har anförts, att förslaget till riksstat för 1956/57 innefattade ett betydande budgetöverskott, som till större del än som förutsetts borde kunna användas till skattesänkning. Såsom jag framhöll i finansplanen är utrymmet för en skattesänkning emellertid begränsat, såväl samhällsekonomiskt som statsfinansiellt. Redan en skattereduktion av den planerade omfattningen, motsvarande revisionens mellanalternativ, bedömdes komma att innebära vissa risker för en mindre önskvärd påfrestning på den uppnådda samhällsekonomiska balansen. Denna uppfattning kan inte sägas ha fått mindre underlag genom de senaste månadernas utveckling inom och utom landet. Under förutsättning av en fortsatt restriktiv allmän finans- och kreditpolitik bör det dock, jämsides med den standardförbättring för folkpensionärerna, varom förslag kommer att föreläggas årets riksdag, vara möjligt att genomföra en måttlig skattesänkning. Att i det samhällsekonomiska läge som nu råder och som kan förutses för den närmaste framtiden gå utöver denna begränsade ram är däremot inte försvarligt.

Vad det statsfinansiella utrymmet beträffar vill jag erinra om att man enligt en av riksräkenskapsverket utarbetad, i finansplanen redovisad långtidsprognos, byggd på antagandet om en balanserad ekonomisk utveckling med bibehållen full sysselsättning, skulle ha att räkna med en stagnation i utvecklingen av statsinkomsterna under budgetåret 1957/58. Detta beror bl. a. på att skattesänkningen då verkar i sin fulla kraft. Den faktiska inkomstutvecklingen kan givetvis komma att avvika från dessa antaganden i den mån de samhällsekonomiska förutsättningar, som prognosen bygger på, rubbas. Jag vill emellertid i detta sammanhang ännu en gång upprepa vad jag anför i finansplanen, nämligen att sådana stegringar av statsinkomsterna, som är en följd av att de nominella lönerna och företagsinkomsterna stiger utöver vad som är förenligt med samhällsekonomisk balans och ett stabilt penningvärde, ingalunda bör betraktas som ett tecken på utrymme för nya utgifter eller skattereduktioner.

Det väsentliga är, att skattesänkningen icke blir av en sådan storlek, att den kommer att accentuera en bristande balans i samhällsekonomin och därigenom försämra förutsättningarna för en fortsatt konstruktiv reformpolitik. En avvägning måste följaktligen ske beträffande den ordningsföljd och den omfattning vari olika, i och för sig önskvärda och angelägna reformer skall genomföras.

Flera remissinstanser förordar lättnader för barnfamiljerna och i ett par remissvar yrkas, att en sådan reform ges prioritet framför en allmän skattesänkning. Man har därvid bland annat hävdad, att den av statsskatterevisjonen — Bihang till riksdagens protokoll 1956. 1 saml. Nr 88

sionen redovisade undersökningen beträffande de lägre inkomsttagarna inte utan en närmare analys av vederbörandes skattekraft kan anses motivera en skattesänkning med tyngdpunkten förlagd till dessa kategorier skattebetalare. Gentemot denna uppfattning bör dock framhållas, att den huvudsakliga avsikten med det nu föreliggande förslaget till skattesänkning inte varit att nå en på skattekraften i det aktuella läget grundad omfördelning av den direkta statsskatten på olika inkomsttagargrupper. Syftet är i stället främst att i görligaste mån tillrättalägga de snedvridningar, som uppkommit huvudsakligen till följd av försämringen i penningvärdet. Att de lägre inkomsttagarna drabbats hårdast av denna utveckling, framgår klart av de undersökningar, som redovisats av statsskatterevisjonen. Då det gäller att välja mellan en skattesänkning och andra tänkbara reformer bör också beaktas, att en nedsättning av statsskatten sedan länge ställts i utsikt.

Såsom redan inledningsvis nämnts har jag för egen del ansett övervägande skäl tala för att det utrymme, som nu står till buds, utnyttjas för en skattesänkning med tyngdpunkten förlagd till de lägre inkomsttagarna. Jag kommer sålunda i det följande att framlägga förslag för genomförande av en sådan skattesänkning.

Jag vill i detta sammanhang tillägga följande.

Vad beträffar den fortsatta reformpolitiken synes det inte osannolikt att redan under budgetåret 1957/58 utrymme kan beredas för ytterligare reformer. Det är då två kostnadskrävande frågor som träder i förgrunden, nämligen ökad hjälp till barnfamiljerna och en kommunal ortsavdragsreform. Båda dessa åtgärder måste betraktas som utomordentligt angelägna. Då en kommunal ortsavdragsreform av mer betydande omfattning kan genomföras endast med bidrag av statsmedel, kan den frågan självfallet ställas för vilket ändamål framdeles tillgängliga medel i första hand bör användas. Utan att för egen del nu ta någon slutlig ställning härtill vill jag dock antyda möjligheten att parallellt söka tillgodose båda dessa önskemål. Möjligt är dock att man därvid av både samhällsekonomiska och statsfinansiella skäl måste gå fram etappvis såväl i fråga om barnbidragens förbättring som i fråga om de kommunala ortsavdragens anpassning till de statliga.

3. Metod för skattesänkningen

Revisionen

Den statliga inkomstskatten är konstruerad som en rörlig skatt, vilket innebär att man årligen bestämmer hur stor procent av skattens grundbelopp som skall uttagas. På grund härav kunde, framhåller revisionen, en nedsättning av uttagningsprocenten synas utgöra en enkel metod för en skattesänkning. Att skatten för närvarande uttages efter 110 procent av grundbeloppet och att de statsfinansiella förhållandena ansetts

lämna utrymme för ett skattebortfall av den ungefärliga omfattning som en minskning av uttagningsprocenten från 110 till 100 skulle innebära, är omständigheter som kan synas tala för en dylik lösning.

Statsskatterevisjonen är emellertid av den uppfattningen att en nedsättning av uttagningsprocenten inte skulle medföra en lämplig avvägning av skattebördan. Den tekniska utredningens promemoria har närmare belyst förändringarna i den reella skattebelastningen 1947—1955. Dessa förändringar har, framhåller revisionen, inte skett likformigt inom de olika inkomstskikten utan har i särskilt hög grad medfört skärpt skattetryck för de lägre inkomsttagarna. Härtill kommer, att ensamstående skattskyldiga i vissa lägre inkomstlägen drabbades av skatteökningar vid de år 1952 genomförda ändringarna såvitt gäller den statliga inkomstskatten. Om skattesänkningen sker enbart genom en reducering av uttagningsprocenten, kommer dessa ojämnheter i skattebelastningen mellan olika grupper av inkomsttagare att kvarstå. Vidare har revisionen enligt sina direktiv att föreslå en skattesänkning, som särskilt gynnar de smärre inkomsttagarna. Detta syfte uppnås inte genom en sänkning av uttagningsprocenten. Revisionen säger sig därför inte kunna förorda en sådan metod.

Revisionen har i detta sammanhang framhållit, att det nu gällande systemet för skattens rörlighet inte alltid är ägnat att leda till ändamålsenliga förändringar av skatteuttaget. I tider med stora förskjutningar i penningvärde och inkomstnivå bör det enligt revisionens uppfattning bli beroende av särskild prövning i det aktuella fallet, huruvida ett ändrat skatteuttag skall åstadkommas genom likformiga procentuella förändringar av uttaget i alla inkomstlägen eller genom en ny avvägning av skattebördan mellan olika kategorier inkomsttagare.

I särskilt yttrande har ledamoten *Östman* för sin del uttalat, att skattesänkningen i första hand bort gå ut på en nedsättning av uttagningsprocenten för nu gällande skatteskalor från 110 till 100. I den mån man därutöver funnit anledning till och utrymme för en ytterligare skattelättnad föreligga för de lägsta inkomsttagarna, borde åtgärder härför ha fått komplettera sänkningen av uttagningsprocenten.

Ledamoten *Söderquist* har anslutit sig till revisionens förslag men har i särskilt yttrande förklarat sig anse att, därest det skulle vara möjligt att uppnå större utrymme för skattesänkning än de i direktiven angivna siffrorna, en lägre uttagningsprocent än 100 bör komma till användning vid övergången till de nya skalorna.

I fråga om övriga metoder för en skattesänkning inom ramen för gällande skattesystem anser revisionen endast två förtjäna närmare övervägande, nämligen en jämkning av gällande skatteskalor och en höjning av de statliga ortsavdragen, vilka metoder kan tillämpas antingen var för sig eller i kombination med varandra.

Revisionen, som enligt sina direktiv i första hand skulle undersöka möjligheterna att genomföra en skattesänkning enbart med skatteska-

I o r n a s h j ä l p, betonar att dessa möjligheter är synnerligen begränsade, beroende på skatteskalornas konstruktion med tämligen breda bottenskikt inom vilka skatt uttages efter enhetlig procentsats. En uppdelning av bottenskiktet i flera smärre skikt skulle ha underlättat lösandet av revisionens uppgift att framlägga tre på skilda skattebortfall grundade alternativa förslag. Revisionen finner emellertid nuvarande system för skatteskalornas uppbyggnad böra i detta avseende bibehållas och några möjligheter att inom det enhetliga skiktet med anlitande av skalorna åstadkomma avvägningar finns då inte. Härtill kommer att varje nedsättning av uttaget inom enhetliga skiktet medför ett stort skattebortfall som konsumerar en avsevärd del av den i direktiven angivna totala skatteminskningen. En nedsättning från nu tillämpade 13,2 till exempelvis 11 procent orsakar sålunda ett skattebortfall på 285 miljoner kronor. För att åstadkomma önskvärd skattelindring för de mindre inkomsttagarna måste, framhåller revisionen, en förhållandevis stor reducering ske av skattesatsen i enhetliga skikten, medan, om man i stället kunde tillgripa o r t s a v d r a g s h ö j n i n g, även en måttlig höjning skulle ge avsevärd skatteminskning i de lägre skikten. Enligt direktiven skulle skattesänkningens tyngdpunkt vara förlagd till de smärre inkomsttagarna. En mera påtaglig skattesänkning i de lägsta inkomstskikten kan, uttalar revisionen, åstadkommas endast genom ortsavdragshöjningar och det har därför fallit sig naturligt för revisionen att överväga ortsavdragsändringar.

Revisionen har emellertid ansett de skäl som talar för att nu lämna ortsavdragen orubbade i hög grad förtjäna beaktande. Huvudskälet har varit, att man genom en höjning av de statliga ortsavdragens belopp skulle ytterligare förstora skillnaden mellan de kommunala och de statliga ortsavdragen, en skillnad som man i stället borde sträva efter att utjämna.

Skillnaden mellan de statliga och de kommunala ortsavdragsbeloppen är, såsom framgår av följande tablå, betydande.

Ortsgrupp	Statliga ortsavdrag			Kommunala ortsavdrag	
	Gift	Ogift med barn	Ensamstående	Gift	Ensamstående (även ogift med barn)
II	3 520	2 640	1 760	1 760	1 230
III	3 680	2 760	1 840	1 840	1 290
IV	3 840	2 880	1 920	1 920	1 340
V	4 000	3 000	2 000	2 000	1 400

Revisionen påvisar, att kommunalskatten utgör huvuddelen av den totala skatten för de mindre inkomsttagarna (jfr tab. 8 å sid. 60 i betänkandet) och beräknar antalet skattskyldiga som erlägger direkt skatt enbart i form av kommunalskatt till 200 000. För dessa skattskyldiga kan sålunda skattelindring åstadkommas endast genom en kommunalskattereform.

Revisionen uttalar i detta sammanhang bl. a. följande.

Att åstadkomma mera avsevärda skattelättnader för inkomsttagarna i de lägre skikten utgör enligt revisionens uppfattning en angelägen reform, vars genomförande inte bör uppskjutas. För att uppnå detta syfte synes en höjning av ortsavdragen — de statliga eller de kommunala — ofrånkomlig. Därest man inför en nära förestående reformering av de kommunala ortsavdragen finner det angeläget att lämna de statliga ortsavdragen orubbade, torde i avvaktan på nämnda reform den statliga inkomstskatten böra sänkas utan att de statliga ortsavdragen ändras.

Revisionen framhåller att en kommunalskattereform från statsmakternas sida förebådats genom uttalanden i skilda sammanhang, bl. a. i direktiven för revisionen.

Revisionen har därför stannat för att föreslå en skattesänkning, grundad enbart på jämkningar i gällande skatteskalor, men har utöver förslaget lämnat en redogörelse för hur en skattesänkning genom justering av skatteskalorna i kombination med ortsavdragshöjningar skulle kunna genomföras (betänkandet sid. 77—80).

Remissyttrandena

Bibehållande tills vidare av nu gällande skatteskalor och i stället nedsättning av uttagningsprocenten förordas av bl. a. *överståthållarämbetet*, *Näringslivets skattedelegation*, *Kooperativa förbundet*, *Sveriges akademikers centralorganisation*, *Riksförbundet landsbygdens folk*, *Sveriges lantbruksförbund*, *Sveriges köpmannaförbund* och *Sveriges grossistförbund*. Av dessa remissinstanser förordar en del — såsom framgår av den följande framställningen — jämväl höjning av ortsavdragen, antingen i kombination med nedsatt uttag eller såsom ett led i en skattereform på längre sikt.

Som skäl för nedsättning av uttagningsprocenten åberopas i allmänhet, att eftersom den statliga inkomstskatten konstruerats som en rörlig skatt en sådan nedsättning måste anses vara den normala metoden för en skattesänkning. Jämväl rättvisesynpunkter har ansetts tala härför, enär metoden kommit till användning vid ökning av uttaget.

Överståthållarämbetet anför härutinnan bl. a.

De nuvarande, från och med år 1953 gällande skatteskalorna, hava utarbetats med utgångspunkt från ett skatteuttag av 100 %. Dessa skalor torde allmänt anses väl avvägda. Av statsfinansiella skäl har emellertid ett uttag med 110 % varit nödvändigt samtliga år efter skalornas fastställande. Någon ändring av skalorna har icke ifrågasatts med anledning av det högre uttaget utan samma skalor hava ansetts tillräckligt elastiska för relativt små ändringar i skatteuttaget. Enligt *överståthållarämbetets* mening böra skatteskalorna icke göras beroende av en relativt obetydlig differens i finansieringsbehovet från år till år. De böra i stället fastställas på så lång sikt som möjligt och icke ändras förrän det framstår såsom klart, att de icke äro rätt avvägda. — — —

En skattesänkning bör i stället enligt *ämbetets* mening taga sig uttryck

i en nedsättning av uttagsprocenten. Det synes jämväl följdriktigt att, då ett uttag efter 110 % framtvingsats av det statsfinansiella läget, en nedgång av uttagsbehovet bör medföra en sänkning av uttagsprocenten till den vid skalornas fastställande förutsatta nivån.

Sveriges köpmannaförbund framhåller att när de nu gällande skatteskalorna fastställdes, detta skedde under förutsättning av ett normalt uttag av 100 procent av grundbeloppet. Det principiellt riktiga förfarandet vid en skattesänkning borde därför vara, att man nu sänkte uttaget från 110 till 100 procent. Häremot har invänts att en dylik lättnad främst skulle komma medelstora och större inkomsttagare till godo. Man får då emellertid komma ihåg, att dessa grupper på motsvarande sätt drabbades av höjningen från 100 till 110 procent. Hela tanken med ett grundbeloppssystem innebär att 100 procent uttag skall vara det normala. Varje höjning därutöver är en signal, att fara är på färde och att krafttag måste till för att skatten skall kunna sänkas. I varje fall är det, menar köpmannaförbundet, ett blygsamt rättvisekrav, att den skärpning av beskattningen, som har sin grund i penningvärdeförsämringen, undanröjes. Först sedan sådana av riksdagen icke beslutade eller avsedda höjningar eliminerats, är det rimligt, att riksdagen får taga ställning till och ansvar inför väljarna för den omfördelning av skattebördan, som anses böra komma till stånd.

Några länsstyrelser uttalar, att de anser metoden med nedsättning av uttagsprocenten vara den principiellt riktiga, även om de slutligt förordar andra vägar för skattesänkningen.

Svensk industriförening gör följande principiella uttalande rörande metoden för en skattesänkning.

Föreningen vill i detta sammanhang särskilt trycka på att den anser att principen om en rörlig uttagsprocent, som kan varieras alltefter det statsfinansiella läget växlar, numera vara sakrosant och att ett våldförande av denna princip icke i någon form kan godkännas. Direktivens utformning och skatterevisionens tillämpande av dessa synes innebära ett dylikt våldförande av nyssnämnda princip, vilket föreningen sålunda vill taga avstånd från.

Föreningen yrkar för sin del på en utredning i syfte att åstadkomma en minskning av den nuvarande för starka progressiviteten i skatteskalorna. I avvaktan på sådan utredning vill föreningen förordar att skattesänkningen genomföres enligt de tekniskt sakkunnigas alt. 3 a.

Metoden avstyrkes uttryckligen av *socialstyrelsen* och av *länsstyrelserna i Kopparbergs, Västernorrlands och Västerbottens län*.

Socialstyrelsen uttalar.

Socialstyrelsen är ense med revisionen om att frågan om skattelättnad för fysiska personer icke kan lösas enbart genom sänkning av uttagsprocenten. Om så sker komma nämligen, såsom revisionen påpekat, de på grund av penningvärdesförsämringen uppkomna ojämnheter i skattebelastningen mellan olika grupper att kvarstå, och dessa förändringar i

skattebelastningen ha i främsta rummet medfört ett skärpt skattetryck just för de lägre inkomsttagarna.

Möjligheten att åstadkomma skattesänkning genom höjning av de statliga ortsavdragen har vunnit förespråkare hos några av de hörda myndigheterna och sammanslutningarna.

Länsstyrelsen i Västmanlands län anför.

Frågan om bibehållande eller höjande av de statliga ortsavdragen har av revisionen ingående diskuterats och även givit anledning till olika meningar om huru skattelättnaden riktigast skall genomföras. Då det får anses innebära ett tillgodoseende av berättigade krav på rättvisa att i första hand motverka skatteskärpningen till följd av försämrat penningvärde, får det anses vara riktigt att som en första åtgärd för en skattesänkning uppräknas ortsavdragen till realvärdet. En höjning av de skattefria avdragen skulle, såsom också i betänkanudet framhållits, få en omedelbar allmänt skattesänkande effekt; framför allt skulle dessutom härigenom gränsen för skattefrihet till statlig skatt höjas och därmed för skattebetalare med inkomster inom ramen för ortsavdragens höjning ge fullständig befrielse, en effekt som icke erhålles, därest man nöjer sig enbart med en justering av skatteskalorna, sådana de utformats i de framlagda förslagen.

Emellertid har revisionens majoritet avvisat tanken på att nu höja de statliga ortsavdragen, främst av det skälet att klyftan mellan de kommunala och de statliga ortsavdragen härigenom skulle vidgas. Detta skäl anser länsstyrelsen icke böra förringas. En höjning av de kommunala ortsavdragen, så att dessa mera närma sig de statliga, får anses vara en angelägen uppgift, eftersom det är den kommunala beskattningen som hårdast drabbar skattskyldiga med små inkomster. Endast genom en höjning av de kommunala ortsavdragen synes man också kunna få till stånd en höjning av gränsen för existensminimum, såvida man icke går in för att höja det särskilda avdraget å maximum 3 000 kronor vid nedsatt arbetsförmåga. Något principiellt eller sakligt hinder för att nu justera de statliga ortsavdragen kan emellertid sammanhanget med de kommunala ortsavdragen knappast utgöra, därest en sådan justering i och för sig måste anses motiverad.

Sveriges akademikers centralorganisation finner icke skälen mot en ortsavdragshöjning tillräckliga och uttalar.

De tekniska nackdelarna, som skulle bli en följd av en vidgad klyfta mellan avdragen, torde vara obetydliga. Det är riktigt att konstruktionen av ortsavdragen kan sägas vara otillfredsställande så länge de icke uppgår till det beräknade levnadskostnadsminimum; det är också riktigt att statliga och kommunala ortsavdrag tjänar samma syfte. Intet av dessa båda skäl talar emellertid för att ortsavdragen vid taxering för kommunal och för statlig inkomstskatt nödvändigtvis skall vara lika stora. Tvärtom måste man se till den samlade effekten av stats- och kommunalskatt. Det låter sig mycket väl försvaras att fritaga en mindre grupp låga inkomsttagare från den progressiva inkomstskatten, trots att de är nödsakade att erlægga den proportionella kommunalskatten. Man motverkar därigenom den eljest tvära övergången från total skattefrihet till det tämligen breda bottenkiktet, inom vilket statsskatt uttages efter enhetlig procentsats *utan att* därigenom någon av de förtjänster systemet med ett bottenkikt har, synes gå för-

lorad. En höjning av de statliga ortsavdragen skulle skjuta upp denna relativt breda bottensektor med oförändrad marginalskatt (proportionell skatt till staten) till något högre inkomsttagare, vilket med hänsyn såväl till utbudet av arbetskraft som till skattebördan för normaltypen av små inkomsttagare synes vara en angelägnare reform än en höjning av det kommunala ortsavdraget.

Den avgörande förtjänsten, förknippad med en höjning av de statliga ortsavdragen, är emellertid att man därigenom på ett tekniskt enkelt sätt har genomfört en så radikal skattesänkning för de lägsta inkomstgrupperna, att man icke behöver konstruera nya grundskalor för att helt eliminera den reella ökningen av skatten till staten sedan 1947.

Organisationen förordar för sin del en höjning av ortsavdragen med 10 procent, kombinerad med en nedsättning av uttagningsprocenten för gällande skalor från 110 till högst 103, varigenom enligt organisationens beräkningar ingen realskatteökning skulle kvarstå.

Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet landsbygdens folk och Kooperativa förbundet förordar likaledes ortsavdragshöjningar. Även *socialstyrelsen* vill ge företräde åt de alternativ i vilka ingår en höjning av ortsavdragen. Styrelsen uttalar härom.

En närmare granskning av revisionens förslag ger vid handen, att icke något av alternativen med oförändrade statliga ortsavdrag medför någon skattelättnad av betydelse för inkomsttagarna inom bottenskiktet, där skatten utgör endast en proportionell del av inkomsten. Helt annorlunda förhåller det sig härvidlag med de alternativ, som bygga på en kombination av jämkning av skalorna och höjning av ortsavdragen. Socialstyrelsen kan för sin del icke finna betänkligheterna mot dessa alternativ så stora, att icke något av dem skulle förtjäna företräde framför de av revisionen framlagda huvudalternativen. Ej heller bör enligt styrelsens mening den förestående utredningen rörande de kommunala ortsavdragen utgöra hinder för att man i detta sammanhang genomför en höjning av de statliga ortsavdragen.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län vill för sin del ha en provisorisk höjning av de kommunala ortsavdragen genomförd redan vid innevarande års riksdag samtidigt med ett antagande av det minst kostnadskrävande av revisionens förslag till jämkade skatteskalor.

Riksräkenskapsverket uttalar sig direkt mot en ortsavdragshöjning nu och anför.

När det gäller frågan, hur en viss allmän lättnad i fråga om den statliga inkomstkatten nu skall genomföras med tillgodosende framförallt av de mindre inkomsttagarna, inställer sig givetvis tanken att höja de statliga ortsavdragen. Därigenom skulle nämnda syfte i och för sig tillgodoses på ett till synes enkelt och självverkande sätt. Om man genomför en sådan höjning av större eller mindre omfattning, försvårar man emellertid strävandena att närma ortsavdragen vid den statliga och kommunala beskattningen till varandra. Detta kan enligt riksräkenskapsverkets mening icke vara lämpligt med tanke på en rationell utformning av beskattningssystemet i dess helhet. Och det kan ej heller vara försvarligt, om man vill godtaga den ur många synpunkter berättigade uppfattningen att skattebetal-

ningsförmåga över huvud inträder först efter det att ett visst inkomstminimum överskridits. Den under utredning varande frågan om en höjning av de kommunala ortsavdragen kan tänkas medföra väsentliga inverknings på statsskatteskalorna. Med hänsyn härtill borde frågorna helst ha kunnat bedömas i ett sammanhang.

Liknande synpunkter har framkommit i de yttranden som avgivits av bl. a. *statskontoret* och *ett antal länsstyrelser*.

Flera länsstyrelser, bland dem *länsstyrelserna i Stockholms, Kristianstads och Kopparbergs län* samt *Tjänstemännens centralorganisation* förordar uttryckligen att skattesänkningen företages enbart genom justering av skatteskalorna.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län anför sålunda.

En till synes enkel metod för ernående av en skattesänkning av ungefärligen den omfattning som i direktiven ifrågasatts vore att nedsätta uttagningsprocenten från nuvarande 110 till 100. Såsom revisionen framhållit skulle emellertid en dylik utväg innebära, att vissa ojämnheter i skattebelastningen mellan olika grupper av inkomsttagare komme att kvarstå, samt motverka det i direktiven omförmälda syftet att en skattesänkning borde gynna särskilt de mindre inkomsttagarna. Den lämpligaste metoden för åstadkommandet av en skattesänkning torde i föreliggande läge vara att vidtaga en skäligen jämkning av skatteskalorna. Då av revisionen utarbetade förslag till jämkade skatteskalor med oförändrade ortsavdrag synas ägnade att kunna läggas till grund för en skattesänkning i enlighet med de i direktiven angivna alternativen, har länsstyrelsen ansett sig böra i princip biträda vad revisionen sålunda föreslagit.

Tjänstemännens centralorganisation uttalar att i valet att åstadkomma skattesänkningen genom en justering av skatteskalorna eller genom en kombination av en sådan förändring och höjning av ortsavdragen vill TCO förorda det förra alternativet. Samtidigt understrykes att en nu vidtagen skattesänkning endast kan betraktas som ett provisorium i avvaktan på en utredning om skattetryckets avvägning mellan olika skatteformer.

Departementschefen

Av den nu lämnade redogörelsen framgår att i huvudsak tre olika möjligheter står till buds för genomförandet av en sänkning av den statliga inkomstskatten inom ramen för nuvarande skattesystem.

Den ur teknisk synpunkt enklaste metoden är givetvis att med bibehållande av gällande skatteskalor sänka uttagningsprocenten. Flera remissinstanser, som ansett sig böra förorda denna metod, har särskilt understrukit, att detta så att säga är den normala och av lagstiftaren själv förutsatta ordningen. Enligt min mening har man emellertid därvid inte tillräckligt beaktat de särskilda skäl som i dagens läge talar mot en tillämpning av denna metod.

Jag har redan i föregående avsnitt angivit att den nu aktuella skattesänk-

ningen syftar till att bereda största lättnaden för dem som har mer begränsade inkomster. Detta syfte skulle uppenbarligen inte uppnås genom en sänkning av statsskatten med samma procentsats för alla skattskyldiga. Vidare skulle, såsom statsskatterevisjonen påvisat, en reducering av uttagningsprocenten konservera den snedbelastning i skattetrycket till nackdel för de lägre inkomsttagarna, som blivit en följd av penningvärdeförändringarna. Slutligen framstår det som ett direkt rättvisekrav, att de ojämnheter i skattebördans avvägning, som uppkom därigenom att ensamstående i vissa lägre inkomstlägen drabbades av skatteökningar vid de år 1952 genomförda ändringarna i den statliga inkomstbeskattningen, nu avlägsnas.

Även om jag sålunda ansett mig böra i nuvarande läge avvisa metoden med sänkning av uttagningsprocenten, får detta givetvis inte uppfattas som om jag därmed skulle ha tagit avstånd från själva principen med en rörlig skatt. Jag hyser tvärtom den uppfattningen att variation av uttagningsprocenten bör vara den normala metoden för sänkning eller höjning av den statliga inkomstskatten. I likhet med statsskatterevisjonen anser jag emellertid att i tider med mera betydande förskjutningar i penningvärde och inkomstnivå det bör bli beroende av särskild prövning i det aktuella fallet, huruvida ett ändrat skatteuttag skall åstadkommas genom likformiga procentuella förändringar av uttaget i alla inkomstlägen eller genom andra metoder.

De båda övriga metoderna för en skattesänkning är en jämkning av gällande skatteskalor och en höjning av de statliga ortsavdragen. Dessa metoder kan tillämpas antingen var för sig eller i kombination med varandra.

I och för sig skulle en höjning av ortsavdragen vara en rationell åtgärd i ett läge, där man eftersträvar en skatteminskning med tyngdpunkten på de lägre inkomsttagarna. En höjning nu av de statliga ortsavdragen skulle emellertid medföra, att den stora skillnad, som redan råder mellan de statliga och de kommunala ortsavdragen, skulle ytterligare öka. Huvudsakligen av detta skäl har statsskatterevisjonen ansett sig böra framlägga förslag till skattesänkning, grundat enbart på jämkningar av skatteskalorna. Revisjonen uttalar emellertid i detta sammanhang att om en höjning av de kommunala ortsavdragen bedömes såsom en reform, som är möjlig att genomföra först efter avsevärd tid, det synes naturligt att välja en metod för skattesänkningen, där jämkningarna av skatteskalorna kombineras med höjning av de statliga ortsavdragen.

Efter det revisionen framlagt sina förslag har särskilda sakkunniga tillkallats med uppdrag att skyndsamt utreda frågan rörande en höjning av de kommunala ortsavdragen. I direktiven för de sakkunniga uttalade jag bl. a. att slutmålet för en reform av de kommunala ortsavdragen bör vara att uppnå paritet mellan de kommunala och de statliga avdragen. Det förutsattes att en höjning av de kommunala ortsavdragen måste förenas med bidrag från staten till kommunerna.

Under remissbehandlingen har från några håll hävdats, att en höjning av de statliga ortsavdragen bör genomföras oavsett det samband som finns med de kommunala ortsavdragen och utan avvaktan på resultatet av det pågående utredningsarbetet. De som har denna uppfattning synes mena, att olägenheterna av en vidgad klyfta mellan de statliga och de kommunala ortsavdragen huvudsakligen är av administrativ och teknisk natur. Jag kan inte dela denna uppfattning. Även om man enligt min mening inte får på detta sätt underskatta betydelsen av den förenkling av beskattningsreglerna och den ökade balans i hela skattesystemet, som enhetliga ortsavdrag skulle medföra, är det likväl i första hand andra skäl, som talar mot en höjning av de statliga ortsavdragen i dagens läge. Alla är ense om att mera betydande skattelättnader för inkomsttagare i de lägre inkomstskikten bäst åstadkommes genom en höjning av ortsavdragen. Det borde ej heller råda delade meningar om att en höjning av de kommunala ortsavdragen då anmäler sig som den första angelägna åtgärden. Här må endast erinras om att ett mycket betydande antal skattskyldiga — av revisionen uppskattat till ca 200 000 — erlägger direkt skatt endast i form av kommunalskatt. En tillräcklig höjning av de kommunala ortsavdragen kan emellertid inte genomföras annat än i förening med statliga bidrag till kommunerna. Sedan omfattningen av dessa bidrag till kommunerna klarlagts, bör därför hela frågan om storleken av den skattelindring för mindre inkomsttagare, som kan åstadkommas genom ortsavdragshöjningar, bedömas i ett sammanhang.

Av nu anförda skäl finner jag det inte möjligt att förorda något av de alternativ, som förutsätter höjning av de statliga ortsavdragen. I likhet med statsskatterevisjonen anser jag sålunda att skattesänkningen bör genomföras enbart genom jämkningar av gällande skatteskalor. Jag vill understryka att även om man väljer metoden med en justering av skatteskalorna kan man genomföra skattesänkningen på ett sätt som ger lättnader åt alla skattskyldiga samtidigt som inkomsttagarna i de lägre skikten kan tillförsäkras den relativt största andelen av sänkningen.

4. Skatteskalor

Den statliga inkomstskatten för fysiska personer är i sin helhet rörlig. Grundbeloppet bestämmes efter progressiva skiktskalor, där den högsta skattesatsen är 65 procent och träffar den del av den beskattningsbara inkomsten som överstiger 200 000 kronor. Skattens rörlighet begränsas dock såtillvida, att — för det fall uttagningsprocenten bestämmes högre än till 100 procent av grundbeloppet — skatten ej får i något skikt överstiga 65 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Skalorna, en för gifta och med dem i ortsavdragshänseende likställda och en för övriga (ensamstående) skattskyldiga, bestämdes år 1952 sålunda.

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gift	Ensamstående
1	2	3
0—4	12	12
4—6	12	16
6—8	12	20
8—10	16	24
10—12	20	27
12—16	25	30
16—20	30	34
20—30	35	38
30—40	40	42
40—60	45	46
60—100	50	50
100—150	55	55
150—200	60	60
200—	65	65

Skattesatserna är *enhetliga* för ett relativt brett bottenstarkt upp till beskattningsbara inkomster av 8 000 kronor för gifta och 4 000 kronor för ensamstående, vilket i högsta ortsgupp motsvarar taxerade inkomster på 12 000 resp. 6 000 kronor och årsinkomster på omkring 14 000 resp. 7 000 kronor. Skalorna är vidare avpassade så att de vid beskattningsbara inkomster intill 10 000 kronor för äkta makar och 5 000 kronor för ensamstående medför en skatt som för ensamstående utgör hälften av vad äkta makar har att erlägga för en dubbelt så stor inkomst (*sambeskattning enligt tudelningsprincip*). Detta betyder, att i inkomstlägen med årsinkomster upp till omkring 16 000 resp. 8 000 kronor ingåendet av äktenskap inte medför någon skatteskärpning. Ovanför denna gräns inträder en sådan skärping, vilken särskilt framträder om makarnas inkomster är av ungefär samma storleksordning.

Uttagningsprocenten för den statliga inkomstskatten på grundval av ett visst års taxering är efter övergången till källskatteuppbörd beroende av det för uttagande av motsvarande preliminära skatt gällande procenttalet. Uttagningsprocenten har under hela den tid skalorna varit gällande (fr. o. m. inkomståret 1953) utgjort 110. Samma uttagningsprocent har bestämts jämväl för budgetåret 1955/56 och kommer sålunda att tillämpas även vid 1957 års taxering.

Den tekniska utredningen framlade en rad förslag till nya skatteskalor, grupperade kring de tre i direktiven givna kostnadsalternativen. Grupp 1 omfattade alltså skalor med ett skattebortfall för staten av omkring 8 procent, grupp 2 omfattade skalor som medförde ett skattebortfall av 9 å 10 procent och grupp 3 skalor, medförande ett skattebortfall av omkring 12 procent.

Utredningen var av den mening att de statliga orsavsdragen ej borde

höjas i detta sammanhang. Utredningens huvudförslag byggde därför helt på jämkningar av skattesatserna i gällande skatteskalor utan ändring av ortsavdragen och med bibehållandet av nuvarande skiktet för den enhetliga skattesatsen i botten av skalorna.

Inom de tre grupperna framlades olika förslag till skalor, uppbyggda efter samma princip men med olika progressiv läggning. Huvudförslaget omfattade sålunda inom grupp 1 skalorna 1 a och 1 b, inom grupp 2 skalorna 2 a, 2 b och 2 c samt inom grupp 3 skalorna 3 a, 3 b och 3 c.

Utöver huvudförslaget framlades skalor, kombinerade med höjningar av de statliga ortsavdragen. I första hand räknades härvid med höjningar å 200 kronor för gifta och 100 kronor för ensamstående. För andra skalor räknades med höjning av ortsavdragen med 800 kronor för gifta och 400 kronor för ensamstående, medan ett par skalor kombinerades med ännu kraftigare ortsavdragshöjningar, nämligen med 1 000 kronor för gifta och 500 kronor för ensamstående.

Slutligen redovisades även en skala, innefattande breddning av skikten för enhetlig skattesats med 2 000 kronor men utan höjning av ortsavdragen, samt fyra skalor, där breddningen av skikten i nyss nämnd omfattning kombinerades med måttliga ortsavdragshöjningar. I bilagorna 1—3 till statsskatterevisionens betänkande redovisas samtliga av den tekniska utredningen föreslagna skatteskalor och deras verkningar, jfr SOU 1955:48 s. 99 ff.

Revisionens förslag

Revisionen har inte förordat något av de alternativ, som ingick i den tekniska utredningens huvudförslag, främst med hänsyn till att dessa alternativ enligt revisionens uppfattning inte medför skattelättnader av tillräcklig storlek i de lägre inkomstskikten. Därjämte leder de i huvudförslaget upptagna skalorna i fråga om skattskyldiga med höga inkomster till skatteminskningar som enligt revisionens mening uppgår till relativt sett alltför stora belopp.

Då fråga är om en skattesänkning inom det gällande skattesystemets ram måste, framhåller revisionen, hänsyn tagas till de principer som påverkat utformningen av gällande bestämmelser. Skalornas uppbyggnad med enhetlig procentsats i bottenskikten har ansetts betydelsefull ur flera synpunkter. Genom att man fick en proportionell marginalskatt ganska högt upp i inkomstskikten — taxerade inkomster i högsta ortsgrupp å 12 000 kronor för gifta och 6 000 kronor för ensamstående — ville man undanröja de hinder för ökade arbetsinsatser som en från botten genomförd progression kunde tänkas medföra. En proportionell skattesats inom ett så brett inkomstskikt som möjligt ansågs också vara av särskild betydelse för att eliminera progressionens verkningar vid sambeskattnings av äkta makar. En annan vid 1952 års reform genomförd åtgärd var, fram-

håller revisionen, den tidigare beskrivna inbördes avvägningen av de båda skalorna upp till viss inkomstgräns, d. v. s. den anordning som benämnes sambeskattnings enligt tudelningsprincip.

Revisionen anför vidare bl. a. följande.

Skatteskallorna med enhetliga bottenskiikt tillämpades första gången i fråga om 1953 års inkomster. Skiktet omfattade då en mycket stor andel — över 70 procent — av det totala antal skattskyldiga, för vilka fastställdes beskattningsbar inkomst vid den statliga taxeringen. Inkomstutvecklingen präglas emellertid av en fortgående stegring av inkomsterna och för inkomståret 1957 torde enligt företagna beräkningar nämnda siffra komma att understiga 60 procent. En vidgning av skiktet vore därför önskvärd redan för ett bibehållande av de verkningar, som åstadkommits genom en tidigare genomförd reform, bortsett från att en dylik åtgärd ur allmänna synpunkter kan synas väl värd att överväga vid en planerad sänkning av den statliga inkomstskatten.

Revisionen har därför övervägt, huruvida ej en breddning av skiktet kunde föreslås. En sådan breddning kommer emellertid att medföra ett mycket stort skattebortfall och kan inom den givna kostnadsramen inte anordnas så att den medför den eftersträfvade avvägningen av skattelättnaderna. Om det enhetliga skiktet vidgas med 2 000 kronor för såväl gifta som ensamstående, uppkommer de största skattelättnaderna för de inkomsttagare som befinner sig inom övre delen av det vidgade skiktet, dvs. för gifta inkomsttagare med ca 16 000 kronor i årsinkomst och för ensamstående skattskyldiga med ca 9 000 kronor i årsinkomst. Denna tendens kan i någon mån motverkas genom att breddningen kombineras med en höjning av ortsavdragen. Revisionen har i ett alternativ (alt. R 7) kombinerat skalan med en höjning av det statliga ortsavdraget med 600 kronor för gifta och 300 kronor för ensamstående, varvid vidgning av det enhetliga skiktet skett med 2 000 kronor för gifta och 1 000 kronor för ensamstående. Detta alternativ får så ojäma verkningar, att det inte lämpligen kan antagas.

Revisionen hänvisar här till den i bilaga 7 till betänkandet intagna tablån över skatteminskningarna och framhåller, att de procentuella skattelättnaderna i inkomstlägena 15—30 000 kronor för gifta och 8—20 000 kronor för ensamstående skattskyldiga är högre än i inkomstskikten närmast därunder.

Revisionen fortsätter.

På grund av att ett mycket stort antal skattskyldiga befinner sig i de av breddningen berörda inkomstlägena, blir en breddning alltid mycket kostnadskrävande. De belopp, som står till förfogande för en skattesänkning, är inte tillräckliga för att åstadkomma lättnader av eftersträfvad storlek för de lägre inkomsttagarna samtidigt med en breddning av skiktet.

De ovan nämnda ojäma verkningarna är så framträdande, att revisionen inte kan förorda någon breddning av det enhetliga skiktet. Därest utrymme förefunnnes för en väsentligt större sänkning av den statliga inkomstskatten än den nu ifrågasatta, skulle dessa ogynnsamma verkningar kunna avsevärt mildras.

I fråga om gränsen för sambeskattnings enligt tudelningsprincipen förordar revisionen, att de nu gällande bestämmelserna jäm-

väl i fortsättningen skall tillämpas. Då revisionen inte haft att behandla sambeskattningsfrågor, föreslås ingen ändring av denna princip för skatteskalornas uppbyggnad.

Revisionen har i enlighet med direktiven framlagt tre alternativa förslag till skattesänkning, betecknade R 1, R 2 och R 3. Skattebortfallen beräknas utgöra för 1-alternativet (alt. R 1) 7,7 procent, för 2-alternativet (alt. R 2) 10,2 procent samt för 3-alternativet (alt. R 3) 13,4 procent. Minskningen av skatten skulle i kronor räknat år 1957 utgöra respektive 254, 336 och 442 milj. kronor. De jämkade skalornas utseende i jämförelse med gällande grundskala och nu tillämpad skala, dvs. grundskalan med ett uttag av 110 procent, framgår av följande tablå.

Skatteskalor

Beskattningsbar inkomst 1 000-tal kr	Gift					Ensamstående				
	Gällande grundskala (100 %)	F. n. tillämpat uttag (110 %)	Alt. R1	Alt. R2	Alt. R3	Gällande grundskala (100 %)	F. n. tillämpat uttag (110 %)	Alt. R1	Alt. R2	Alt. R3
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
0—4	12	13,2	11,5	11	10,5	12	13,2	11,5	11	10,5
4—6	12	13,2	11,5	11	10,5	16	17,6	17	17	16
6—8	12	13,2	11,5	11	10,5	20	22,0	22	22	21
8—10	16	17,6	17	17	16	24	26,4	26	25	25
10—12	20	22,0	22	21	21	27	29,7	29	28	28
12—16	25	27,5	27	27	26	30	33,0	32	32	31
16—20	30	33,0	32	31	31	34	37,4	37	36	36
20—30	35	38,5	37	37	36	38	41,8	41	41	40
30—40	40	44,0	43	43	42	42	46,2	45	45	44
40—60	45	49,5	49	48	48	46	50,6	50	49	49
60—100	50	55,0	54	54	53	50	55,0	54	54	53
100—150	55	60,5	60	59	59	55	60,5	60	59	59
150—200	60	65,0	65	65	65	60	65,0	65	65	65
200—	65	65,0	65	65	65	65	65,0	65	65	65

Beträffande de föreslagna skalorna förutsättes, att de skall tillämpas vid en uttagningsprocent av 100. För den händelse uttagningsprocenten skulle bestämmas högre än till 100 procent av grundbeloppet, föreslås, att — liksom för närvarande gäller — skatten icke i något skikt skall överstiga den högsta skattesatsen, dvs. 65 procent. Skatteskalan för ensamstående är liksom för närvarande avsedd att gälla jämväl för ogifta skattskyldiga med barn.

Av en jämförelse med nu gällande grundskala framgår till en början, att såväl i 1-alternativet som i 3-alternativet föreslagits brutet tal för skatteuttaget i de enhetliga botten-skikten, ehuru det ur allmänna synpunkter får anses vara ett önskemål att skattesatserna i en skala är angivna i hela tal. Så är också fallet med nuvarande grundskala. Revisionen anför härutinnan.

Det må emellertid erinras om att gällande system för statsskattens rörlighet medför, att skattesatserna i realiteten i stor omfattning övergår till brutna tal vid varje avvikelse från 100 procents uttag av grundskalan skattesatser. Då för närvarande en uttagningsprocent av 110 tillämpas, följer härav, att skatten i flertalet inkomstskikt beräknas på grundval av brutna tal. Givetvis kommer en användning redan i grundskalan av brutna tal för uttaget att ytterligare komplicera framräknandet av skattebeloppen, därest uttaget bestämmes till annat procenttal av grundskalan än 100. Olägenheterna aktualiseras dock huvudsakligen i samband med uppgörandet av hjälptabeller för debiteringen och torde ej få tillmätas allt för stor vikt. För att åstadkomma en lösning av den revisionen förelagda uppgiften har i vart fall icke inom den angivna kostnadsramen någon annan möjlighet stått till buds än att i vissa alternativ tillgripa brutna tal för skattesatserna i enhetliga skikten.

Skattesatserna i 3-alternativet är i alla skikt en enhet lägre än i 1-alternativet, dock att för beskattningsbara inkomster överstigande 150 000 kronor genomgående föreslagits samma uttag som för närvarande eller 65 procent. Skattesatsens ökning från ett skikt till närmast högre utgör maximalt 6 enheter. Revisionen anför härom följande.

I 2-alternativet har tyvärr en ökning av skattesatsen av nu angivna omfattning inte kunnat undvikas vid övergången från bottenskikten till däröver liggande inkomstskikt. I 1-alternativet och i 3-alternativet är ökningen i motsvarande läge 5,5 enheter. Av kostnadsskäl har lägre procentsats inte kunnat föreslås för skikten närmast över bottenskikten. Ett lägre uttag i dessa skikt skulle eljest ha erbjudit större möjligheter för en framtida breddning av de enhetliga bottenskikten.

Avvägningen av skattebördan mellan gifta och ensamstående har i stort sett bibehållits oförändrad, vilket bl. a. framgår av följande tablå.

	Gifta	Ensamstående	Samtliga
Antal skattskyldiga, 1 000-tal.....	1 629	1 611	3 240
Uträknad skatt, milj. kronor	2 224	1 085	3 309
Skattebortfall enl. alt. R 2, milj. kronor	229	107	336
» » » R 2, procent	10,3	9,9	10,2

Beträffande progressionen uttalar revisionen.

Vad angår progressiviteten hos de föreslagna skalorna må följande anmärkas. Vid förslagens utformning har revisionen eftersträvat största möjliga skattelättnad åt inkomsttagarna i de lägre skikten. Detta har nödvändiggjort en viss skärpning av progressionen. Den slutliga avvägningen måste bli resultatet av en skälighetsprövning. I samtliga alternativ stiger skattelättnaden i kronor räknad vid stigande inkomst. Eftersom tyngdpunkten lagts på de mindre inkomsttagarna, kommer däremot skattelättnaden, beräknad i procent av skatten, att vara störst för denna kategori skattskyldiga.

De individuella verkningarna av förslaget framgår av förortsgrupperna II—V upprättade tabeller över skattelättnaderna, där minsk-

ningarna angivits såväl i kronor som i procent dels för gifta och dels för ensamstående (se bilaga 6 till betänkandet). Såsom exempel må nämnas, att för gifta skattskyldiga i ortsgrupp III skattelättnaden vid en årsinkomst på 10 000 kronor utgör enligt 1-alternativet 84 kronor eller 12,9 procent, enligt 2-alternativet 109 kronor eller 16,7 procent och enligt 3-alternativet 133 kronor eller 20,4 procent. Om årsinkomsten i stället är 20 000 kronor, uppgår skattelättnaderna till resp. 156 kronor eller 6,7 procent, 216 kronor eller 9,3 procent och 294 kronor eller 12,6 procent. För en ensamstående skattskyldig med 10 000 kronor i årsinkomst föreslås en skattelindring som utgör resp. 80 kronor eller 7,5 procent, 100 kronor eller 9,4 procent och 149 kronor eller 14,0 procent.

Revisionen tillägger.

För gifta skattskyldiga med årsinkomster å 200 000 kronor och däröver anges skattelättnaderna för 1-alternativet till 1 208, för 2-alternativet till 2 008 och för 3-alternativet till 2 708 kronor. Beträffande de allra flesta skattskyldiga i dessa höga inkomstlagen är emellertid 80-procentsspärren tillämplig, varvid den nuvarande skatten inte uppgår till så höga belopp som de i kol. 2 i tabellerna angivna. De lägre skattebelopp, dessa skattskyldiga i verkligheten har att erlægga, torde inte påverkas av den föreslagna skattesänkningen.

På motsvarande sätt förhåller det sig jämväl för ensamstående inkomsttagare.

En jämförelse mellan skattelättnaderna för gifta och för ensamstående skattskyldiga utvisar, att ensamstående med årsinkomster upp till ca 10 000 kronor erhåller större skatteminskning i kronor räknat än gifta med motsvarande inkomster. Den enhetliga skattesatsen sänkes lika mycket för ensamstående som för gifta, varigenom ensamstående sålunda får samma procentuella skattelättnad som gifta. Då de ensamstående på grund av lägre ortsavdrag har att för viss inkomst erlægga en högre skatt än de gifta, kommer de följaktligen att i kronor räknat erhålla en större minskning av skatten.

Tabeller, belysande de individuella verkningarna av alt. R 2, finnes intagna i *Bihang 2* till detta statsrådsprotokoll.

De av revisionen föreslagna skatteskalorna medför sänkt marginalskatt i de flesta inkomstlagen. Undantag gäller dock för beskattningsbara inkomster som överstiger 150 000 kronor, där marginalskatten är oförändrad. Gifta skattskyldiga med beskattningsbara inkomster i skiktet 10—12 000 kronor, motsvarande årsinkomster av omkring 16—18 000 kronor, erhåller i 1-alternativet ingen sänkt marginalskatt. Detsamma gäller såväl i 1- som i 2-alternativet för ensamstående skattskyldiga med beskattningsbara inkomster i skiktet 6—8 000 kronor, motsvarande årsinkomster av omkring 9—11 000 kronor. I nu angivna inkomstlagen är marginalskatten oförändrad.

Revisionen har även undersökt verkningarna av förslagen i fråga om den totala skatten. I kronor räknat blir givetvis skatteminskningarna 3 — *Bihang till riksdagens protokoll 1956. 1 saml. Nr 88*

desamma som i tabellerna för enbart den statliga skatten. De procentuella skatteminskningarna är däremot lägre. I de flesta inkomstlägen medför revisionens förslag i procent räknat tämligen obetydliga minskningar av den totala skatten. De största redovisade procentuella skatteminskningarna utgör för 1-alternativet 5,9 procent, för 2-alternativet 7,6 procent och för 3-alternativet 9,3 procent. Den procentuella skatteminskningen, vilken vid betraktande av enbart den statliga skatten är densamma inom hela botten-skiktet, uppvisar här successivt stigande tal inom nämnda skikt, beroende på att den statliga skattens andel i den totala skatten växer vid stigande inkomst.

Beträffande skattelättnadernas avvägning i de olika alternativen anför revisionen.

Skillnaden i skattebortfall mellan de olika alternativen innebär, att man i 2-alternativet har ett större belopp till sitt förfogande för skattelättnader och att i 3-alternativet ytterligare medel finnes tillgängliga. Inom revisionen har diskuterats huru långt principen om skattesänkningens tyngdpunkt skulle drivas. Enligt en uppfattning borde, med utgångspunkt från visst alternativ, varje ytterligare belopp som kunde stå till förfogande väsentligen komma de lägsta inkomsttagarna till godo. Enligt en annan mening åter borde man — sedan man i 1-alternativet lagt tyngdpunkten på de lägsta inkomsttagarna — fördela den ytterligare skattelättnad, man kunde få räkna med, mer eller mindre likformigt i alla inkomstskikt. Revisionens majoritet har enat sig om att vid övergång till mera kostnadskrävande alternativ lägga huvuddelen av den ytterligare skattelättnaden på de lägre inkomsttagarna men låtit samtliga inkomstskikt få del av den ökade skattesänkningen. Som ett uttryck härför har procentsatsen sänkts även i några av de högre inkomstskikten vid övergång från lägre till högre alternativ. Härigenom har dessa inkomstskikt erhållit en lägre marginals katt.

Revisionen företar slutligen en jämförelse mellan den föreslagna skattelättnaden och de skatteminskningar, som skulle uppkomma vid höjningar av de kommunala ortsavdragen, och anför därvid följande.

Revisionen har tidigare påvisat *kommunalskattens* stora andel i de smärre inkomsttagarnas totala skattebörd och framhållit, att en höjning av de kommunala ortsavdragen utgjorde den närmast till hands liggande utvägen att åstadkomma mera väsentliga skattelättnader för inkomsttagarna i de lägre skikten. Sedan verkningarna av revisionens förslag här ovan belysts, kan en jämförelse av dessa verkningar med de skattelättnader, som relativt stora höjningar av de kommunala ortsavdragen skulle medföra, vara av intresse. Revisionen har därför verkställt beräkningar rörande den effekt som skulle uppnås vid höjningar av de kommunala ortsavdragen dels till 3 000 kronor för gifta och 2 000 kronor för ensamstående och dels till 4 000 kronor för gifta och 2 000 kronor för ensamstående. Beräkningarna har skett under förutsättning att kommunerna av staten erhåller full kompensation för skattebortfallet så att någon höjning av utdebiteringen ej blir följden.

Jämförelse har ägt rum med revisionens alternativ R 2, som beräknats

föranleda ett skattebortfall å 336 milj. kronor. Totalkostnaden för höjning av de kommunala ortsavdragen i högsta ortsgрупп till 3 000 kronor för gifta och till 2 000 kronor för ensamstående utgör 287 milj. kronor. Därest ortsavdraget för gifta i stället höjes till 4 000 kronor, blir totalkostnaden 458 milj. kronor. Skattebortfallet för kommunerna blir i verkligheten större än vad här angivits. Nettokostnaden för staten uppgår emellertid till de nyss nämnda beloppen, varvid beräknade statsbidrag till kommunerna reducerats med uppskattade ökning av den statliga inkomstskatten på grund av minskade avdrag för kommunala utskylder.

De skattelindrande verkningarna av ortsavdragens ökning framträder mest i de lägre inkomstskikten och avtar successivt vid högre inkomst, beroende på utskyldsavdragets inverkan. I fråga om gifta skattskyldiga ger en höjning av kommunala ortsavdraget till 3 000 kronor större skattelättnad än alt. R 2 upp till årsinkomster på ca 9 000 kronor, medan en höjning till 4 000 kronor medför större skattelättnad än alt. R 2 upp till årsinkomster på ca 15 000 kronor. För ensamstående skattskyldiga kommer en ortsavdragshöjning till 2 000 kronor att ge större skattelättnad än alt. R 2 endast upp till ca 5 000 kronors årsinkomst. Beträffande såväl gifta som ensamstående skattskyldiga gäller, att vid högre inkomstbelopp än de nyss angivna alt. R 2 medför större och med inkomstens storlek tilltagande skattelättnad.

Om staten ej helt ersätter kommunerna för uppkommande skattebortfall blir följden, att kommunerna vid oförändrade utgifter måste tillämpa en högre utdebiteringssats. Skattelättnaderna skulle vid sådant förhållande bli lägre än de i tabellen angivna och vid stigande inkomst efter hand förbytas i skatteökningar.

Reservation till revisionens förslag

Mot förslaget till nya skatteskalor har ledamoten *Östman* anfört reservation.

Reservanten vänder sig särskilt mot den progressionsskärpning som majoritetens förslag innebär och framlägger tre egna alternativ till skatteskalor, betecknade Ö 1, Ö 2 och Ö 3 och medförande ungefär samma skattebortfall som de av revisionen föreslagna. Den lägsta skattesatsen i dessa skalor är genomgående en halv enhet högre än i revisionens förslag, medan de för ovanliggande inkomstskikt föreslagna skattesatserna med enstaka undantag är lägre än i de av majoriteten förordade skalorna. Skattesatsens stegring från det enhetliga bottenkiktet till första progressionsskiktet utgör i alt. Ö 1 och Ö 3 4 och i alt. Ö 2 4,5 enheter. I alt. Ö 3 föreslås en skatteskala som helt överensstämmer med gällande grundskala utom i de båda lägsta skikten, i vilka skattesatserna i Ö 3 är en enhet lägre än i grundskalan. Reservanten förordar Ö 3 även om utrymme ej skulle finnas för så

stort skattebortfall som alternativet förorsakar; i sådant fall rekommenderas skala Ö 3 med högre uttagningsprocent än 100.

Remissyttrandena

Några erinringar mot de principer för skalornas uppbyggnad som tar sig uttryck dels i enhetliga skatteuttag i bottensskikten och dels i den till viss inkomstgräns genomförda s. k. tudelningsprincipen vid sambeskattnings har inte framkommit; i stället har från några håll ytterligare utvidgning av tillämpningsområdet för dessa principer påyrkats.

Socialstyrelsen anser det sålunda angeläget, att man åstadkommer skatte lindring genom att bredda det fält, inom vilket proportionell beskattning sker. Styrelsen föreslår för sin del en skattesänkning genom höjning av ortsavdragen i kombination med breddning av bottensskikten och en i anslutning därtill gjord justering av skalorna. Även remissmyndigheter som eljest förordar ett genomförande av något av revisionens förslag ger uttryck för önskemål på längre sikt om en breddning av enhetliga skikten, t. ex. *riksräkenskapsverket*. En del *länsstyrelser* förklarar sig dela revisionens uppfattning att någon breddning f. n. ej kan genomföras.

I fråga om sambeskattnings uttalar *Kooperativa förbundet*, att denna trots genomförda lättnader alltjämt betraktas som en straffskatt på gift kvinnas inkomster, som menligt påverkar utbudet av kvinnlig arbetskraft. Det torde därför kunna övervägas, säger förbundet, att vidga det skikt, inom vilket tudelningsprincipen äger tillämpning, även om sänkningen därigenom på andra håll bleve mindre. Jämväl *Sveriges köpmannaförbund* framhåller, att frågan om översyn av samtaxeringen hör till de angelägnaste uppgifterna. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* vill ha gift kvinnas förvärsavdrag omprövat redan i samband med den nu aktuella skattesänkningen.

Åtskilliga remissinstanser anmärker på att de föreslagna skalorna företer vissa ojämheter i fråga om skattesatsernas stegring. Sålunda anser t. ex. *Kooperativa förbundet* och *överståthållarämbetet*, att de nu gällande skalorna ur sådan synpunkt avgjort bör givas företräde. *Kooperativa förbundet* tillägger också, att de brutna talen i två av alternativen medför vissa praktiska olägenheter. Man bör därför söka lösningar som i största möjliga mån lämnar gällande skalor utan ändringar.

Vad som framför allt föranlett erinringar från remissinstanserna är emellertid den progressionsskärpning som de föreslagna skalorna innebär.

Riksförbundet landsbygdens folk finner det synnerligen olyckligt, att det framlagda förslaget realiter innebär en ytterligare skärpt progression. Förbundet anför bl. a.

Konsekvenserna måste emellertid enligt förbundets uppfattning bedömas som högst allvarliga. Den invändningen att förslaget trots allt medför viss skattelättnad saknar i detta sammanhang all betydelse. Kvar står nämligen, att om förslaget i något av dess alternativa former antages, blir följden oavvisligen, bland annat, en ytterligare förstärkning av det genom hitillsvarande skatteprogression uppammade och väl omvittnade psykologiska motstånd, som den enskilde skattskyldige har att först övervinna, därest han skulle genom arbetsvillighet och ökad produktivitet vilja uppnå ett högre inkomstläge. En sådan utveckling finner förbundet icke vara för samhället gagnande.

Det har särskilt framhållits, att progressionsökningen drabbar den stora mängden inkomsttagare ovanför bottenkiktet som har att svara för huvud delen av skattebördan. Under hänvisning härtill förordar *länsstyrelsen i Jämtlands län* en omarbetning av skatteskalorna så att progressionen mildras.

Länsstyrelsen i Östergötlands län framhåller, att den procentuella skatteminskningen enligt revisionens förslag avsevärt nedgår för inkomster mellan 14 000 och 25 000 kronor, varefter kurvan löper mera jämnt. Dessa inkomsttagare, vilka ofta utgöres av barnfamiljer i de produktiva åldrarna och som i regel inte åtnjuter sådana sociala förmåner, som tillkommer lägre inkomsttagare, besitter inte något större mått av skatteförmåga.

Liknande synpunkter anföres av *Kooperativa förbundet* som framhåller, att progressionsökningen är otillfredsställande ur den synpunkten att det måste vara önskvärt att locka inkomsttagarna i mellanlägena, som inrymmer huvudparten av de skattskyldiga, till ökade produktiva insatser.

Länsstyrelsen i Uppsala län anför.

Att tyngdpunkten av skattesänkningen bör läggas inom de lägsta inkomstskikten synes länsstyrelsen motiverat av de skäl, som anförts i utredningen. Länsstyrelsen kan emellertid icke finna det riktigt, att skattelättnaden för de lägsta inkomstskikten sträcker så långt, att progressionsskärpningen för inkomsterna över bottenkiktet blir så stor, som enligt de av revisionen framlagda skatteskalorna. Hur angelägen en skattelättnad för inkomsttagarna i de lägre skikten än kan vara, får den dock, om följden därav måste bli en progressions-skärpning för övriga skikt, icke drivas så långt, att skärpningen påverkar marginals-katten i så hög grad, att arbetsvilja, deklaramoral och sparande äventyras. Det finns skäl att antaga att gränsen för en godtagbar progression redan överskridits. Vid bedömandet av behovet av skattelindring för de lägre inkomsttagarna, förtjänar även beaktande de förmåner av social natur, som i allt flera fall beretts åtskilliga sådana inkomsttagare.

I fråga om progressiviteten hos skalorna yttrar vidare *Sveriges akademikers centralorganisation* bl. a. följande.

Det finns emellertid starka skäl att inte öka progressiviteten i skattesystemet, d. v. s. att inte på förslaget vis förkorta avståndet i kronor räknat från den lön, där den progressiva skatten sätter in, och den lön, där den högsta marginals-katten uppnås. Enligt revisionens förslag kommer denna högsta marginals-katt, då uttagsprocenten är 100, att nås vid en

inkomst på 150 000 kronor i stället för som tidigare (med samma uttagningsprocent) vid 200 000 kronor. Om uttagningsprocenten vid tillämpning av revisionens nya grundskalor höjes från 100 till 110, kommer den högsta skattesatsen att uppnås vid en inkomst av 100 000 kronor. Detta innebär ju, att inkomsttagare, som ligger över denna gräns, endast i mindre utsträckning kommer att drabbas av vidare skattehöjningar. För att öka skatteintäkterna med en viss given summa i ett skattesystem med brantare progressivitet kräves tydligen en kraftigare höjning av uttagningsprocenten och sålunda även av marginals-katten än motsvarande intäktsökning skulle ha framtvingat i ett mindre progressivt system. Den eftersträfvade elasticiteten i systemet går sålunda förlorad.

Organisationen understryker, att skalorna fastställts så sent som 1952 och framhåller vidare, att revisionens alternativ fått sådan utformning att progressionen är hårdare i förslag med större skattesänkning än i förslag med mindre sänkning.

Näringslivets skattedelegation har för att åskådliggöra progressiviteten i nuvarande beskattning och enligt alt. R 2 företagit beräkningar rörande statsskattens tillväxthastighet i olika inkomstlägen. Frågeställningen har härvid varit denna. Om inkomsten ökar med 10 procent, hur många procent stiger då skatten? Delegationen anför härutinnan bl. a. följande.

En jämförelse mellan skattens tillväxthastighet vid nuvarande beskattning och enligt alt. R 2 visar att detta alternativ skulle innebära en progressivitetsskärpning, som blir särskilt kraftig kring inkomstlägena 15 000—20 000 kronor. Den nuvarande progressiviteten vid 15 000 kronor, som kommer till uttryck i procentsatsen 20,2, skulle skärpas till 22,7. Vid 20 000 kronor skulle skärpning ske från 20,9 till 22,5.¹ Redan nu är progressiviteten i dessa inkomstlägen särskilt hård. Denna ytterligare skärpta progressivitet skulle drabba bl. a. inkomstökningar för våra mest kvalificerade arbetare och ett stort antal tjänstemän. Den skulle vidare drabba inkomstökningar för praktiskt taget samtliga arbetare inom industri och handel i de fall, då båda makarna ägna sig åt förvärvsarbete. För dessa inkomsttagare skulle således den redan kraftigt åtdragna progressionsskruven presas ytterligare ett par varv. Även i övrigt är det för samtliga de av revisionens majoritet och även för de av ledamoten Östman framlagda skatteskalorna ett utmärkande drag, att progressionen i beskattningen skulle bli än brantare än vid tillämpning av gällande skatteskalor.

Av vad vi ovan anfört torde framgå, att en enligt dylika grunder verkställd justering av skatteskalorna — trots att denna förbindes med sänkning av den för närvarande tillämpade uttagningsprocenten och i följd därav vid övergången leder till någon sänkning av marginals-katt och skatteuttag i kronor räknat — skulle innebära ett steg i motsatt riktning till vad som ur näringslivets och allmänekonomiska synpunkter är önskvärt. Den stimulans de obetydligt sänkta skatteuttagen skulle medföra komme att förringas eller helt gå förlorad genom den ökade olust för ansträngningar att förbättra sina inkomster, som den skärpta progressionen ofrånkomligen komme att uppamma.

¹ Här angivna procenttal utgör skattestegring i procent i de olika inkomstlägena vid 10 procents ökning av inkomsten.

Fem länsstyrelser och Sveriges köpmannaförbund ansluter sig till de av ledamoten Östman framlagda skalorna alt. Ö 1—Ö 3, därvid i allmänhet alt. Ö 3 förordas till antagande. I regel åberopas, att dessa skalor ur teknisk synpunkt är att föredra, vidare att progressionen är lägre samt särskilt att ökningen i skattesatsen mellan bottenskiktet och det däröver liggande skiktet är lägre än i revisionens alternativ.

I fråga om de individuella verkningarna i övrigt av revisionens förslag ifrågasätter *länsstyrelsen i Västmanlands län*, huruvida det av psykologiska skäl inte skulle vara välbetänkt med någon nedsättning även av den högsta procentsatsen i skalan.

Landsorganisationen framhåller i detta sammanhang.

Beträffande revisionens huvudalternativ, dvs. förändringarna av skatteskalorna utan höjning av ortsavdragen, har LO observerat, att den relativa skattelindringen i *totalbeskattningen*, sålunda såväl statlig som kommunal inkomstskatt, stiger inom bottenskiktet med enhetlig skattesats och når sitt maximum vid 12 000 kronors inkomst, beroende på att den statliga skattens andel i totalskatten växer med stigande inkomst. Detta förhållande utgör en olägenhet, i synnerhet som de lägre inkomsterna, såsom tidigare anförts, drabbats hårdast av ökningen i den reella skattebelastningen. Vill man bibehålla bredden i bottenskiktet och avvisar man en höjning av de statliga ortsavdragen, kan denna olägenhet knappast elimineras. Allmänt gäller, att ett fullt hänsynstagande till den av penningvärdeförsämringen föranledda skärpningen av skattetrycket för olika inkomstgrupper hade krävt skatteskalor med avsevärt skarpt progressivitet jämfört med de nuvarande. LO, som är medveten om att en sådan skärpning skulle kunna leda till ogynnsamma verkningar, påyrkar emellertid ingen jämkning av skatteskalorna i denna riktning och lämnar de av majoriteten inom statskatterevisionen framlagda förslagen till nya skatteskalor ur dessa synpunkter utan erinran.

Frågan huruvida skattesänkningen skall genomföras enligt ett billigare eller enligt ett dyrare alternativ är, framhåller flera remissinstanser, närmast beroende av statsfinansiella bedömanden. Några remissinstanser har emellertid uttalat sig jämväl härutinnan.

Sålunda anför *statskontoret*.

Statskontoret finner kravet på en skattelättnad framträda med sådan styrka, att ämbetsverket icke kan underlåta att förordas det alternativ, som leder till det största skattebortfallet (alternativ 3 enligt såväl de tekniskt sakkunniga som statsskatterevisionen). Vid valet mellan dessa båda alternativ må framhållas, att revisionen ansett sig böra eftersträva en skattesänkning, som gynnar de mindre inkomsttagarna i större utsträckning än som de tekniskt sakkunniga funnit påkallat. Det kan visserligen icke bestridas, att den av penningvärdeförsämringen orsakade skattesärpningen hårdast drabbat de lägre inkomsttagarna. De tekniskt sakkunniga ha emellertid påpekat, att 1955 års lagstiftning om schablonavdrag vid taxeringen medfört en skattesänkning, som främst torde komma de lägsta inkomsttagarna till godo. Likaså torde en framtida höjning av de kommunala Orts-

avdragen ur skatteminskningssynpunkt procentuellt sett komma att betyda mest i de lägre inkomstskikten.

Statskontoret förordar den tekniska utredningens alternativ 3 a. *Generaldirektören Björck* har uttalat skiljaktig mening och för sin del tillstyrkt revisionens alt. R 3 till antagande.

Sistnämnda alternativ förordas jämväl av *länsstyrelserna i Blekinge, Hallands, Älvsborgs och Gävleborgs län*.

Länsstyrelsen i Västerbottens län tillstyrker att alt. R 2 genomföres som ett första steg på skattelättnadernas väg.

Ett par av de remissmyndigheter som förordat revisionens förslag, t. ex. *riksräkenskapsverket* och *länsstyrelsen i Stockholms län*, vill se reformen närmast som ett provisorium i avvaktan på mera genomgripande skatte-reformer.

Departementschefen

Såsom de tekniskt sakkunniga framhållit syftade omläggningen år 1952 av den statliga inkomstskatten för fysiska personer inte endast till en skatte-sänkning utan även till att uppnå vissa resultat av betydelse för skattesystemets allmänna funktion. Man ville sålunda få till stånd en lämpligare avvägning av skattebördan mellan gifta och ensamstående, söka så långt möjligt neutralisera sambeskattnings negativa verkningar samt vidare uppnå ett system med proportionell marginalskatt tämligen högt upp i inkomstskikten. Det synes vara av vikt att de resultat som då uppnåddes i nämnda avseenden inte utan vägande skäl rubbas i samband med att skatteskalorna nu blir föremål för omprövning. Sålunda får den princip för de nu gällande skatteskalornas uppbyggnad, som kommer till uttryck i botten-skikt med enhetlig skattesats, anses synnerligen värdefull och bör följaktligen inte inskränkas. I stället skulle det, såsom bl. a. socialstyrelsen framhållit, vara i hög grad önskvärt att få till stånd en breddning av de proportionella skikten. En sådan vidgning av botten-skikten medför emellertid ett mycket stort bortfall av skatt och kan, då tonvikten vid skattesänkningen samtidigt skall läggas på de smärre inkomsttagarna, inte nu genomföras. Jag ansluter mig i denna del till vad revisionen uttalat.

Ej heller finner jag möjligt att föreslå en förskjutning uppåt i inkomst-lägena av den övre gränsen för sambeskattning enligt tudelningsprincipen. Sambeskattningsfrågorna berör alltför vidsträckta problemställningar för att kunna behandlas i detta sammanhang. Jag har emellertid för avsikt att, sedan den nu pågående översynen av de kommunala ortsavdragen slutförts, till omprövning upptaga frågan om den lämpliga utformningen av förvärvsavdraget för gift kvinna. I samband därmed får undersökas i vad mån en sådan reform aktualiserar andra skatteavvägningsproblem för sambeskattade äkta makar.

Jag anser sålunda skatteskalornas uppbyggnad och avvägning i nu be-

rörda avseenden böra ske i enlighet med de principer som utmärker revisionens förslag alt. R 1—R 3.

De skattebortfall som nämnda tre alternativ till nya skatteskalor beräknats medföra uppgår för alt. R 1 till 254, för alt. R 2 till 336 och för alt. R 3 till 442 milj. kronor. Påpekas må att revisionen grundat sina kalkyler rörande skattebortfallet på vissa antaganden angående skatteutfallet år 1957. Med ledning av nu föreliggande uppgifter rörande inkomstutvecklingen får det emellertid förutsättas, att skattebortfallet blir något större. Jag återkommer senare till denna fråga.

I ett föregående avsnitt har jag redogjort för de ekonomiska förutsättningarna för en skattesänkning. Av de uppgifter jag då lämnade framgår, att det enligt min mening nu föreligger utrymme för en skattesänkning av ungefär den omfattning, som skulle föranledas av ett genomförande av statskattrevisionens mellanalternativ (alt. R 2). Beträffande verkningarna i olika hänseenden av detta alternativ må här anföras följande.

Vad först angår de individuella ändringarna i skatteuttaget vid ett genomförande av detta alternativ har dessa närmare belysts av de tabeller, som återfinnes i *Bihang 2* till detta protokoll. En gift skattskyldig som tillhör ortsgrupp III och som har en årsinkomst på 12 000 kronor erhåller exempelvis en skattelättnad på 16,6 procent eller 147 kronor, medan en ensamstående skattskyldig i samma ortsgrupp med 8 000 kronor i årsinkomst erhåller en nedsättning av 13,2 procent eller 95 kronor. Det förtjänar framhållas, att alternativet medför en mera accentuerad skattesänkning först och främst inom bottenskikten men även i inkomstlägena närmast däröver. För årsinkomster upp till 12 000 kronor för gift skattskyldig och 6 000 kronor för ensamstående överstiger sålunda skattesänkningen 16 procent och för årsinkomster upp emot 20 000 kronor för gifta och 10 000 kronor för ensamstående uppgår den till 10 procent eller mera.

Såsom tidigare framhållits ligger det i sakens natur att en skattesänkning med tyngdpunkten förlagd till de lägre inkomstskikten medför en viss progressionsökning och skalan R 2 uppvisar också en något brantare progressionskurva än nu gällande skala. Vissa remissinstanser har fäst stort avseende vid detta förhållande och ansett att fördelarna med skattesänkningen härigenom skulle mer eller mindre äventyras. Den påstådda faran för minskad arbetsvilja och sparande, som den något ökade progressionen skulle innebära, synes mig emellertid i hög grad överdriven. För att belysa den progressionsökning alt. R 2 medför i förhållande till nu gällande skala har man jämfört inom varje skatteskala för sig skatten på en viss inkomst med den skatt som uppkommer vid en inkomstökning av viss storlek, och mätt skatteökningen i procent av skatten före inkomstökningen. Skala R 2 medför därvid någon progressionsskärpning, beroende på att skatten vid viss inkomst minskat relativt mera än marginalskatten, vilket i sin tur är en följd av att förhållandevis större skattelättnader kommit de lägre in-

komstskikten till del. Progressionsskärpningen kan möjligen för den enskilde skattebetalaren aktualiseras vid jämförelser mellan de procentuella skattestegringar som en och samma inkomstökning kan medföra för skattskyldiga i inbördes olika inkomstlägen. I praktiken torde emellertid generella påståenden att progressionssökningen skulle hämma viljan till ökade produktiva insatser knappast hålla streck. Enligt mitt förmenande synes i stället det förhållandet att marginals-katten i så gott som samtliga progressionsskikt sänkts, d. v. s. att en inkomstökning regelmässigt drabbas av en i kronor räknat mindre skatteökning än hittills, medföra fördelar, som mer än väl uppväger nackdelarna av progressionsskärpningen. Man torde kunna utgå från att den enskilde skattskyldige främst beaktar hur stor skatteökning i kronor som en viss inkomstökning medför och att det därför i första hand är marginals-kattens storlek som är föremål för hans intresse. Marginals-katten blir genom alt. R 2 sänkt i praktiskt taget alla inkomstlägen, vilket närmast bör vara ägnat att stimulera de skattskyldiga till ökade arbetsinsatser i syfte att uppnå högre inkomster.

Några remissinstanser har anmärkt på de något ojämna stegen i skalan R 2 och särskilt på att det första steget omfattar 6 enheter mot 4 i gällande grundskala.

Inom departementet har företagits vissa undersökningar rörande möjligheterna att åstadkomma en jämnare skala med en lägre stegring av skatteuttaget vid steget mellan bottenskiktet och det närmast däröver liggande skiktet. Det skulle därvid ligga närmast till hands att sänka uttaget dels i skalan för gifta från 17 till 16 procent i andra skiktet samt från 27 till 26 procent i fjärde skiktet och dels i skalan för ensamstående likaledes från 17 till 16 procent i andra skiktet samt från 22 till 21 procent i tredje skiktet. Man skulle då erhålla skalor, i vilka de fyra första stegen skulle utgöra 5 enheter vardera i skalan för gifta, medan i skalan för ensamstående de två första stegen skulle omfatta 5 enheter och det tredje 4. En dylik justering av skalorna kan beräknas medföra ett ytterligare skattebortfall på omkring 32 milj. kronor. Häremot får vägas de lättnader, som ändringarna skulle innebära för de enskilda skattebetalarna. Giftna skattskyldiga skulle från och med 10 000 kronors beskattningsbar inkomst erhålla en skatteminskning å 20 kronor och från och med 16 000 kronors beskattningsbar inkomst ytterligare 40 kronor. För ensamstående skattskyldiga skulle skattelättnaderna stiga med 20 kronor, då den beskattningsbara inkomsten uppgår till 6 000 kronor, och med ytterligare 20 kronor från och med 8 000 kronors beskattningsbar inkomst. Ökningarna av skattelättnaderna skulle sålunda bli förhållandevis små. Då jämkningarna av skattesatserna genomgående avser endast en enhet, skulle vidare marginals-katten, d. v. s. den högre skatt som en inkomstökning inom de berörda skikten medför, endast obetydligt reduceras. Med hänsyn härtill och med beaktande av den inte obetydliga stegring av skattebortfallet, åtgärden skulle

medföra, har jag ansett övervägande skäl tala för att inte i detta hänseende vidtaga några justeringar i fråga om skattesatserna i de för alt. R 2 föreslagna skalorna.

Då jag ej heller i övrigt funnit anledning till erinran mot skalornas uppbyggnad, vill jag för min del förordade att dessa skalor förelägges riksdagen till antagande.

Frågan om uttagningsprocenten kommer att underställas riksdagen i samband med att propositionen angående komplettering av riksstatsförslaget för budgetåret 1956/57 framlägges. Jag vill emellertid redan här anmäla, att jag utgår ifrån att i nämnda proposition kommer att föreslås, att de nu förordade skatteskalorna skall tillämpas vid grundbeloppsnivå.

5. Särskilda frågor

Revisionen

Den tekniska utredningen behandlade i enlighet med utfärdade direktiv även frågan om ändrade grunder rörande folkpensionärernas beskattning. Närmast prövades därvid det av 1950 års skattelagssakkunniga framställda förslaget att i förenklingssyfte slopa rätten till avdrag för folkpensionsavgift och fritaga folkpensionerna från beskattning (betänkandet sid. 38—49). Utredningen har på angivna skäl ansett förevarande spörsmål inte kunna lösas i samband med den nu aktuella skattesänkningen. Statsskatterevisjonen har för sin del inte funnit anledning att upptaga frågan till behandling.

I fråga om i kraftträdandet förordar revisionen, att de nya skalorna första gången tillämpas vid 1958 års taxering och vid uppbörd av preliminär skatt år 1957. Nu gällande skalor bör tillämpas vid 1957 års taxering samt vid eftertaxering för år 1957 och tidigare år.

Revisionen har vid sina beräkningar såväl rörande det skattebortfall, ett genomförande av revisionens förslag skulle föranleda, som beträffande skalornas individuella verkningar tillämpat samma beräkningsgrunder som de tekniskt sakkunniga. Redogörelse för dessa beräkningsgrunder återfinnes i bilaga 5 till betänkandet (sid. 113). Revisionen anför härutinnan ytterligare.

Vad angår skattebortfallet för staten synes av numera tillgänglig officiell statistik framgå, att skatteunderlaget för inkomståret 1957 kan antas bli inte oväsentligt högre än de tekniskt sakkunniga räknat med. De nu föreliggande uppgifterna rörande utfallet av 1955 års taxering utvisar en ökning av den sammanräknade nettoinkomsten för fysiska personer med ca 7 procent sedan föregående taxeringsår. Inkomståret 1955 kan med all

sannolikhet väntas medföra en ännu kraftigare inkomststegring. Det för år 1957 beräknade skatteunderlaget torde därför vara uppnått redan vid en tidigare tidpunkt.

Då det under alla förhållanden måste bli fråga om en uppskattning, har någon omräkning av tidigare beräkningar inte skett. Revisionen har funnit det mest rationellt att direkt ansluta sina beräkningar till de tidigare verkställda, varigenom jämförelser lättare kan ske. Om de förebragta kostnadsberäkningarna får full aktualitet år 1957 eller redan dessförinnan synes därvid ovidkommande.

Remissyttrandena

Beträffande den ifrågasatta förenklingen av folkpensionärernas beskattning anför *länsstyrelsen i Uppsala län* att den delar uppfattningen att en reform av detta slag, sammankopplad med en allmän skattesänkning, skulle komma att förskjuta resultatet av skattesänkningen i icke önskvärd riktning. Länsstyrelsen framhåller emellertid angelägenheten av att åtgärder snarast vidtages för att få till stånd en godtagbar lösning av frågan om förenkling av bestämmelserna om folkpensionärernas beskattning.

Ej heller *socialstyrelsen* finner det lämpligt att i förevarande sammanhang genomföra dessa förenklingsregler.

Överståthållarämbetet anför rörande detta spörsmål.

Vad slutligen angår frågan om *fritagande från beskattning av folkpension* och i konsekvens därmed, slopande av avdragsrätten för folkpensionsavgift erinrar överståthållarämbetet om sitt yttrande över 1950 års skattelagssakkunnigas betänkande med förslag till förenkling av vissa beskattningsregler, därvid ämbetet tillstyrkte nämnda sakkunnigas förslag med motivering, att detsamma skulle medföra en avgjord förenkling beträffande taxeringsförfarandet. Alternativt framförde ämbetet tanken, att folkpensionsförmånerna skulle beskattas till hälften. Måhända föreligga icke särskilda skäl att från beskattning undantaga en icke behovsprövad folkpension i fall, där sidoinkomst av nämnvärd omfattning förekommer. Särskilt giver en jämförelse med arbetsinkomst av motsvarande storlek anledning till betänksamhet. Däremot synes tanken, att från beskattning fritaga inkomstprövade förmåner värd att överväga. De av de sakkunniga framförda betänkligheterna häremot, nämligen att svårigheter skulle uppkomma att särskilja inkomstprövade och icke inkomstprövade pensioner, synas måhända överdrivna. Till personer under 67 år utgående inkomstprövade pensionsbelopp avse oftast kompensation för invalidisering, sjukdom och dylikt och sådana pensionärer hava i allmänhet särskilda skäl för yrkande om avdrag för nedsatt skatteförmåga.

Såsom statskatterevisionen framhållit få de folkpensionärer, som åtnjuta inkomstprövade förmåner, antagas åtnjuta ortsavdrag och avdrag för nedsatt skatteförmåga med sådant belopp, att ingen del av förmånerna blir beskattad. Ett fritagande från beskattning av sådana förmåner saknar alltså betydelse ur statsfinansiell synpunkt. Däremot skulle en sådan åtgärd, som gjorde de svårtillämpliga bestämmelserna om avdrag för nedsatt skatteförmåga för denna grupp skattskyldiga överflödiga, bespara beskattningsnämnderna ett tidsödande arbete. Överståthållarämbetet anser sig därför

böra framhålla önskvärdheten av att inkomstprövade folkpensionsbelopp fritagas från beskattning.

Departementschefen

Det av skattelagssakkunniga framförda förslaget om ändrade regler för folkpensionärernas beskattning är att se mot bakgrunden av strävandena att nå påtagliga förenklingar i taxeringsreglerna. När förslaget på sin tid prövades, ansågs detsamma emellertid inte kunna genomföras med hänsyn till den avsevärda omfördelning av skattebördan, som skulle följa därav. Men frågan ansågs förtjänt av förnyat övervägande i samband med en sänkning av statsskatten, varför den tekniska utredningen rörande olika skattesänkingsalternativ fick i uppdrag att beakta spörsmålet. Nämda utredning fann emellertid inte möjligt att framlägga något förslag i ämnet. Statsskatterevisjonen har ej heller gjort detta. Jag delar för egen del uppfattningen att det inte kan ifrågakomma att i förevarande sammanhang genomföra skattelagssakkunnigas förslag. I detta sammanhang vill jag emellertid erinra om det i propositionen nr 59 till innevarande års riksdag upptagna förslaget om vidgade möjligheter att tillerkänna bl. a. dem, som helt eller huvudsakligen är för sin försörjning beroende av folkpensionen, extra avdrag vid taxeringen. Godtager riksdagen nämnda förslag, innebär detta att de egentliga folkpensionärerna, även sedan dessa erhållit en standardförbättring, blir skattefria eller erhåller skattelindring.

Vad angår tidpunkten för de nya skalornas ikraftträdande har jag ingen erinran mot revisionens förslag. Jag tillstyrker sålunda att skalorna första gången tillämpas i fråga om preliminär skatt år 1957. Jag har redan tidigare nämnt, att jag förutsätter att statlig inkomstskatt kommer att ingå i den preliminära skatten med 100 procent av grundbeloppet.

Skattebortfallets storlek har för alt. R 2 av revisionen uppskattats till 336 miljoner kronor, motsvarande 10,2 procent av det beräknade totala skatteuttaget år 1957. Till grund för denna uppskattning ligger den tekniska utredningens antagande att inkomststegringen mellan åren 1953 och 1957 skulle utgöra 20 procent. Med ledning av nu tillgängliga statistiska uppgifter och sannolika beräkningar av senare inkomststegringar kan emellertid — såsom revisionen också framhållit — konstateras, att ökningen blir större. Den sammanlagda stegringen under ifrågakomna period kan numera beräknas bli av storleksordningen 30 procent. Skatteuttaget, som antagits år 1957 komma att uppgå till ca 3,3 miljarder kronor, synes i stället böra uppskattas till ca 3,8 miljarder kronor. Skattebortfallets relativa andel av det totala uttaget, som angivits till 10,2 procent, kan därvid beräknas sjunka något, eftersom högre inkomster kommer att tillgodoföras ett procentuellt lägre bortfall av skatt vid skattesänkningen. Ett genomförande av alt. R 2 kan anlagas medföra en sänkning av det nyss angivna högre skatteuttaget

år 1957 med omkring 10 procent. Med ledning av approximativa överslagsberäkningar synes skattebortfallet år 1957 för helt år räknat komma att uppgå till omkring 375 miljoner kronor mot tidigare beräknade 336 miljoner kronor.

För beräkning av inkomstminskningen under budgetåret 1956/57 hör nys angivna årsbelopp till en början reduceras med hänsyn till att skattesänkningen under nämnda budgetår hinner verka endast på två av årets sex upp-bördsterminer. Vidare är att märka, att i första hand den preliminära A-skatten påverkas av sänkningen samt att, bl. a. på grund av inkomstutvecklingen, uppbörden under uppbördsårets första del erfarenhetsmässigt är relativt sett mindre än under återstående del av året. Minskningen synes på grund härav för budgetåret 1956/57 kunna uppskattas till omkring 100 miljoner kronor, eller samma belopp som angavs i finansplanen.

6. Departementschefens hemställan

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Åke Gustafsson

Tabeller rörande penningvärdeförsämringens inverkan på skattetrycket¹Tab. 1. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Statlig inkomstskatt. Gift skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde kr	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr	Statlig inkomstskatt kr	Årsinkomst kr	Statlig inkomstskatt kr		
1	2	3	4	5	6
2 000	—	2 800	—	—	—
3 000	—	4 200	—	—	—
4 000	76	5 600	141	106	+ 33,0
5 000	173	7 000	304	242	+ 25,6
6 000	277	8 400	466	388	+ 20,1
8 000	528	11 200	792	739	+ 7,2
10 000	819	14 000	1 137	1 147	— 0,9
12 000	1 143	16 800	1 610	1 600	+ 0,6
15 000	1 708	21 000	2 568	2 391	+ 7,4
18 000	2 411	25 200	3 714	3 375	+ 10,0
20 000	2 961	28 000	4 568	4 145	+ 10,2
25 000	4 548	35 000	6 940	6 367	+ 9,0
30 000	6 334	42 000	9 482	8 868	+ 6,9
40 000	10 092	56 000	15 201	14 129	+ 7,6
50 000	14 250	70 000	21 299	19 950	+ 6,8
60 000	18 750	84 000	27 951	26 250	+ 6,5
80 000	28 208	112 000	41 503	39 491	+ 5,1
100 000	38 108	140 000	56 119	53 351	+ 5,2
200 000	91 466	280 000	134 819	128 052	+ 5,3
300 000	152 182	420 000	214 899	213 055	+ 0,9
400 000	215 182	560 000	294 979	301 255	— 2,1

Exempel: En familj hade år 1947 en årsinkomst av 6 000 kronor. Den statliga inkomstskatten därå var enligt de år 1947 antagna beskattningsgrunderna 277 kronor. Motsvarande realinkomst år 1955 vid en indexstegring med 40 procent är 8 400 kronor. Skatten därå är 466 kronor. Skattebeloppet år 1947 277 kronor motsvarar i 1955 års penningvärde 388 kronor. Skatten har sålunda ökat med 466—388 = 78 kronor eller 20,1 procent av 388 kronor.

¹ Den kommunala utdebiteringen per skattekrona har i tabellerna beräknats till 10 kronor för år 1947 och till 12 kronor för år 1955. Vid skatteuträkningen har den angivna årsinkomsten minskats — förutom med Ortsavdrag och avdrag för kommunalutskylder — för år 1947 med 200 kronor för envar skattskyldig och för år 1955 med 450 kronor för gifta och 300 kronor för ensamstående skattskyldiga.

Tab. 2. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Statlig inkomstskatt. Ensamstående skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr	Statlig inkomstskatt kr	Årsinkomst kr	Statlig inkomstskatt kr		
1	2	3	4	5	6
2 000	—	2 800	67	—	
3 000	78	4 200	230	109	+ 111,0
4 000	191	5 600	392	267	+ 46,8
5 000	322	7 000	565	451	+ 25,3
6 000	475	8 400	781	665	+ 17,4
8 000	833	11 200	1 298	1 166	+ 11,3
10 000	1 238	14 000	1 958	1 733	+ 13,0
12 000	1 706	16 800	2 716	2 388	+ 13,7
15 000	2 416	21 000	3 960	3 382	+ 17,1
18 000	3 259	25 200	5 350	4 563	+ 17,2
20 000	3 907	28 000	6 382	5 470	+ 16,7
25 000	5 622	35 000	8 957	7 871	+ 13,8
30 000	7 422	42 000	11 753	10 391	+ 13,1
40 000	11 316	56 000	17 767	15 842	+ 12,2
50 000	15 610	70 000	24 001	21 854	+ 9,8
60 000	20 110	84 000	30 761	28 154	+ 9,3
80 000	29 704	112 000	44 313	41 586	+ 6,6
100 000	39 604	140 000	59 034	55 446	+ 6,5
200 000	93 098	280 000	137 820	130 337	+ 5,7
300 000	154 086	420 000	217 900	215 720	+ 1,0
400 000	217 086	560 000	297 980	303 920	— 2,0

Tab. 3. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Total skatt. Gift skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr	Total skatt kr	Årsinkomst kr	Total skatt kr		
1	2	3	4	5	6
2 000	90	2 800	61	126	— 51,6
3 000	190	4 200	229	266	— 13,9
4 000	366	5 600	538	512	+ 5,1
5 000	563	7 000	869	788	+ 10,3
6 000	767	8 400	1 199	1 074	+ 11,6
8 000	1 218	11 200	1 861	1 705	+ 9,1
10 000	1 709	14 000	2 542	2 393	+ 6,2
12 000	2 233	16 800	3 351	3 126	+ 7,2
15 000	3 098	21 000	4 813	4 337	+ 11,0
18 000	4 101	25 200	6 463	5 741	+ 12,6
20 000	4 851	28 000	7 653	6 791	+ 12,7
25 000	6 938	35 000	10 865	9 713	+ 11,9
30 000	9 224	42 000	14 247	12 914	+ 10,3
40 000	13 982	56 000	21 646	19 575	+ 10,6
50 000	19 140	70 000	29 424	26 796	+ 9,8
60 000	24 640	84 000	37 756	34 496	+ 9,5
80 000	36 098	112 000	54 668	50 537	+ 8,2
100 000	47 998	140 000	72 644	67 197	+ 8,1
200 000	111 356	280 000	168 144	155 898	+ 7,9
300 000	182 072	420 000	265 024	254 901	+ 4,0
400 000	255 072	560 000	361 904	357 101	+ 1,3

Tab. 4. Förändringar i den reella skattebelastningen 1947—1955.
Total skatt. Ensamstående skattskyldig. Ortsgrupp III

År 1947		År 1955 (vid indexstegring 40 %)		Skattebeloppen i kol. 2 uttryckta i 1955 års penningvärde kr	Procentuell förändring sedan 1947 i den reella skattebelast- ningen %
Årsinkomst kr	Total skatt kr	Årsinkomst kr	Total skatt kr		
1	2	3	4	5	6
2 000	117	2 800	212	164	+ 29,3
3 000	295	4 200	543	413	+ 31,5
4 000	508	5 600	873	711	+ 22,8
5 000	739	7 000	1 214	1 035	+ 17,3
6 000	992	8 400	1 598	1 389	+ 15,0
8 000	1 550	11 200	2 451	2 170	+ 12,9
10 000	2 155	14 000	3 447	3 017	+ 14,3
12 000	2 823	16 800	4 541	3 952	+ 14,9
15 000	3 833	21 000	6 289	5 366	+ 17,2
18 000	4 976	25 200	8 183	6 966	+ 17,5
20 000	5 824	28 000	9 551	8 154	+ 17,1
25 000	8 039	35 000	12 966	11 255	+ 15,2
30 000	10 339	42 000	16 602	14 475	+ 14,7
40 000	15 233	56 000	24 296	21 326	+ 13,9
50 000	20 527	70 000	32 210	28 738	+ 12,1
60 000	26 027	84 000	40 650	36 438	+ 11,6
80 000	37 621	112 000	57 562	52 669	+ 9,3
100 000	49 521	140 000	75 643	69 329	+ 9,1
200 000	113 015	280 000	171 229	158 221	+ 8,2
300 000	184 003	420 000	268 109	257 604	+ 4,1
400 000	257 003	560 000	364 989	359 804	+ 1,4

**Tabeller, belysande de individuella verkningarna av det i propositionen
förordade alternativet (alt. R 2)**

Beräkningsgrunder

Den angivna årsinkomsten har vid skatteuträkningen minskats — förutom med ortsavdrag och avdrag för kommunala utskylder — med 450 kronor för gift skattskyldig och med 300 kronor för ensamstående. Nämda belopp avser att schablonmässigt täcka kostnader för intäkternas förvärvande, andra allmänna avdrag än för kommunala utskylder samt avjämningen av beskattningsbar inkomst till helt hundratal kronor.

Vid beräkning av det vid statlig taxering medgivna avdraget för kommunala utskylder har den kommunala utdebiteringen antagits vara 12 kronor per skattekrona.

Beträffande gift skattskyldig har inkomsten förutsatts vara intjänad av mannen ensam.

Tab. 5. Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2
Ortsgrupp II

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	100	84	16	16,0
4 000	—	—	—	—	216	180	36	16,7
5 000	91	76	15	16,5	333	277	56	16,8
6 000	207	173	34	16,4	449	374	75	16,7
8 000	440	366	74	16,8	732	637	95	13,0
10 000	672	560	112	16,7	1 082	982	100	9,2
12 000	904	753	151	16,7	1 500	1 390	110	7,3
15 000	1 318	1 133	185	14,0	2 240	2 090	150	6,7
18 000	1 884	1 675	209	11,1	3 089	2 907	182	5,9
20 000	2 368	2 150	218	9,2	3 670	3 470	200	5,4
25 000	3 704	3 430	274	7,4	5 308	5 049	259	4,9
30 000	5 304	4 955	349	6,6	7 147	6 853	294	4,1
40 000	8 774	8 301	473	5,4	10 972	10 594	378	3,4
50 000	12 662	12 099	563	4,4	15 131	14 639	492	3,3
60 000	17 018	16 323	695	4,1	19 584	18 951	633	3,2
80 000	26 097	25 173	924	3,5	28 864	28 001	863	3,0
100 000	35 777	34 677	1 100	3,1	38 544	37 505	1 039	2,7
200 000	89 156	87 148	2 008	2,3	92 106	90 178	1 928	2,1
300 000	146 356	144 348	2 008	1,4	149 306	147 378	1 928	1,3
400 000	203 556	201 548	2 008	1,0	206 506	204 578	1 928	0,9

Tab. 6. Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	91	76	15	16,5
4 000	—	—	—	—	207	173	34	16,4
5 000	71	59	12	16,9	323	269	54	16,7
6 000	187	156	31	16,6	440	366	74	16,8
8 000	420	350	70	16,7	720	625	95	13,2
10 000	652	543	109	16,7	1 067	967	100	9,4
12 000	884	737	147	16,6	1 481	1 372	109	7,4
15 000	1 292	1 108	184	14,2	2 219	2 070	149	6,7
18 000	1 844	1 636	208	11,3	3 066	2 885	181	5,9
20 000	2 326	2 110	216	9,3	3 646	3 448	198	5,4
25 000	3 654	3 383	271	7,4	5 279	5 020	259	4,9
30 000	5 246	4 900	346	6,6	7 118	6 824	294	4,1
40 000	8 708	8 236	472	5,4	10 939	10 562	377	3,4
50 000	12 587	12 027	560	4,4	15 095	14 604	491	3,3
60 000	16 943	16 251	692	4,1	19 548	18 916	632	3,2
80 000	26 015	25 092	923	3,5	28 825	27 963	862	3,0
100 000	35 695	34 596	1 099	3,1	38 505	37 467	1 038	2,7
200 000	89 059	87 051	2 008	2,3	92 060	90 132	1 928	2,1
300 000	146 259	144 251	2 008	1,4	149 260	147 332	1 928	1,3
400 000	203 459	201 451	2 008	1,0	206 460	204 532	1 928	0,9

Tab. 7. Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2
Ortsgrupp IV

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	81	67	14	17,3
4 000	—	—	—	—	197	164	33	16,8
5 000	51	43	8	15,7	313	261	52	16,6
6 000	168	140	28	16,7	429	357	72	16,8
8 000	400	333	67	16,8	706	612	94	13,3
10 000	632	527	105	16,6	1 049	949	100	9,5
12 000	865	720	145	16,8	1 460	1 352	108	7,4
15 000	1 265	1 082	183	14,5	2 195	2 048	147	6,7
18 000	1 811	1 604	207	11,4	3 039	2 859	180	5,9
20 000	2 285	2 069	216	9,5	3 620	3 422	198	5,5
25 000	3 605	3 337	268	7,4	5 247	4 989	258	4,9
30 000	5 188	4 844	344	6,6	7 085	6 792	293	4,1
40 000	8 642	8 172	470	5,4	10 903	10 526	377	3,5
50 000	12 514	11 956	558	4,5	15 055	14 565	490	3,3
60 000	16 869	16 179	690	4,1	19 508	18 877	631	3,2
80 000	25 932	25 011	921	3,6	28 781	27 920	861	3,0
100 000	35 612	34 515	1 097	3,1	38 461	37 424	1 037	2,7
200 000	88 961	86 953	2 008	2,3	92 008	90 080	1 928	2,1
300 000	146 161	144 153	2 008	1,4	149 208	147 280	1 928	1,3
400 000	203 361	201 353	2 008	1,0	206 408	204 480	1 928	0,9

Tab. 8. Statlig inkomstskatt enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2
Ortsgrupp V

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R2 kr	Skatte- minskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R2 kr	Skatte- minskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	—	—	—	—	71	59	12	16,9
4 000	—	—	—	—	187	156	31	16,6
5 000	32	26	6	18,8	304	253	51	16,8
6 000	148	123	25	16,9	420	350	70	16,7
8 000	380	317	63	16,6	693	600	93	13,4
10 000	612	510	102	16,7	1 034	934	100	9,7
12 000	845	704	141	16,7	1 441	1 335	106	7,4
15 000	1 239	1 057	182	14,7	2 175	2 028	147	6,8
18 000	1 778	1 573	205	11,5	3 016	2 837	179	5,9
20 000	2 244	2 029	215	9,6	3 597	3 400	197	5,5
25 000	3 555	3 290	265	7,5	5 221	4 964	257	4,9
30 000	5 130	4 789	341	6,6	7 055	6 763	292	4,1
40 000	8 576	8 107	469	5,5	10 870	10 495	375	3,4
50 000	12 448	11 891	557	4,5	15 019	14 531	488	3,2
60 000	16 795	16 107	688	4,1	19 472	18 843	629	3,2
80 000	25 850	24 930	920	3,6	28 743	27 882	861	3,0
100 000	35 530	34 434	1 096	3,1	38 423	37 386	1 037	2,7
200 000	88 864	86 856	2 008	2,3	91 963	90 035	1 928	2,1
300 000	146 064	144 056	2 008	1,4	149 163	147 235	1 928	1,3
400 000	203 264	201 256	2 008	1,0	206 363	204 435	1 928	0,9

Tab. 9. Den totala marginalskattens storlek¹ vid enbart arbetsinkomst
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Marginalskatt i procent för			
	Gift		Ensamstående	
	enligt nuva- rande ordning	enligt alt. R 2	enligt nuva- rande ordning	enligt alt. R 2
1	2	3	4	5
3 000	12,0	12,0	23,6	21,7
4 000	12,0	12,0	23,6	21,7
5 000	23,6	21,7	23,6	21,7
6 000	23,6	21,7	23,6	21,7
8 000	23,6	21,7	27,5	27,0
10 000	23,6	21,7	31,4	31,4
12 000	23,6	21,7	35,2	34,0
15 000	27,5	27,0	38,1	36,6
18 000	31,4	30,5	41,0	40,2
20 000	36,2	35,8	41,0	40,2
25 000	41,0	39,3	48,8	48,1
30 000	45,9	44,6	48,8	48,1
40 000	50,7	49,8	52,7	51,6
50 000	55,6	54,2	56,5	55,1
60 000	55,6	54,2	56,5	55,1
80 000	60,4	59,5	60,4	59,5
100 000	60,4	59,5	60,4	59,5
200 000	69,2	69,2	69,2	69,2
300 000	69,2	69,2	69,2	69,2
400 000	69,2	69,2	69,2	69,2

¹ Här in går — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skatte-krona.

Tab. 10. Total inkomstskatt¹ enligt nuvarande ordning och enligt alt. R2
Ortsgrupp III

Årsinkomst	Gift				Ensamstående			
	Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatteminskning		Nuvarande skatt kr	Skatt enligt alt. R 2 kr	Skatteminskning	
			kr	%			kr	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3 000	85	85	—	—	260	245	15	5,8
4 000	205	205	—	—	496	462	34	6,9
5 000	396	384	12	3,0	732	678	54	7,4
6 000	632	601	31	4,9	969	895	74	7,6
8 000	1 105	1 035	70	6,3	1 489	1 394	95	6,4
10 000	1 577	1 468	109	6,9	2 076	1 976	100	4,8
12 000	2 049	1 902	147	7,2	2 730	2 621	109	4,0
15 000	2 817	2 633	184	6,5	3 828	3 679	149	3,9
18 000	3 729	3 521	208	5,6	5 035	4 854	181	3,6
20 000	4 451	4 235	216	4,9	5 855	5 657	198	3,4
25 000	6 379	6 108	271	4,2	8 088	7 829	259	3,2
30 000	8 571	8 225	346	4,0	10 527	10 233	294	2,8
40 000	13 233	12 761	472	3,6	15 548	15 171	377	2,4
50 000	18 312	17 752	560	3,1	20 904	20 413	491	2,3
60 000	23 868	23 176	692	2,9	26 557	25 925	632	2,4
80 000	35 340	34 417	923	2,6	38 234	37 372	862	2,3
100 000	47 420	46 321	1 099	2,3	50 314	49 276	1 038	2,1
200 000	112 784	110 776	2 008	1,8	115 869	113 941	1 928	1,7
300 000	181 984	179 976	2 008	1,1	185 069	183 141	1 928	1,0
400 000	251 184	249 176	2 008	0,8	254 269	252 341	1 928	0,8

¹ Häri ingår — förutom statlig inkomstskatt — kommunal inkomstskatt efter en utdebitering av 12 kronor per skattekrona.